Структурний підрозділ «Міжнародний фаховий коледж моди і дизайну»
ВНЗ «КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ»

МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ТЕКСТИЛЬНОГО ДИЗАЙНУ»

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
ОПП «ДИЗАЙН ОДЯГУ»

Київ-2024

Укладач – Слободянюк Дар'я Вікторівна

Методичний комплекс з дисципліни розглянуто та затверджено на засіданні педагогічної ради Структурного підрозділу «Міжнародний фаховий коледж моди і дизайну» ВНЗ «Київська Академія прикладних мистецтв».

Структурний підрозділ «Міжнародний фаховий коледж моди і дизайну»
ВНЗ «КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ»

Робоча навчальна програма
З ДИСЦИПЛІНИ
«Основи текстильного дизайну»

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
ОПП «ДИЗАЙН ОДЯГУ»

Київ-2024

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка……5
2. Тематичний план(на осн. повн. заг. освіти)…… 7
3. Тематичний план (на осн. базов.. заг. освіти)……...8
4. Зміст дисципліни……9
5. Список використаних джерел……...16
6. Питання до іспиту……18
7. Модульна контрольна робота……21
8. Конспект лекцій……27
9. Додатки……..91

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс ставить за **мету** - одержання теоретичних знань та практичних навичок по створенню унікальних авторських полотен.

Головними **завданнями** курсу є:

- застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях;
- створювати об'єкти дизайну засобами проєктно-графічного моделювання та технологічного обладнання;
- враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, та вміти їх застосовувати у професійній діяльності;
- відображати естетичні, морфологічні, стильові та кольорові та фактурні властивості об'єктів дизайну;

Міжпредметні зв'язки

Під час вивчення курсу «Основи текстильного дизайну» застосовано принцип системності, тобто формується база для формування професійних компетенцій, поглиблюються та розширюються знання зі спеціальності. Викладач застосовує міжпредметні зв'язки з іншими навчальними дисциплінами, спираючись на знання, здобуті студентами під час вивчення «Технології швейних робіт», «Художнього проектування одягу», «Матеріалознавства» та «Теорії дизайну».

«Основи текстильного дизайну» вивчається паралельно з дисциплінами «Основи теорії дизайну», «Основи формоутворення», «Оздоблення костюму» .

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- історичний розвиток проєктної діяльності дизайну;
- сучасні тенденції дизайнерської діяльності;
- сучасні технології та техніки текстильного дизайну, способи їх реалізації та матеріали;
- нетрадиційні прийоми текстильного дизайну;
- основи композиційної побудови;
- колір і колірну гармонію;
- властивості та характеристики матеріалів та тканин.

Уміти:

- Виконувати формоутворення, макетування та моделювання дизайнерських об'єктів.
- Створювати композиційні рішення для дизайн-проєктів.
- Використовувати навички проєктної графіки в професійній діяльності.
- Аналізувати, систематизувати та інтерпретувати аналогові зразки дизайну, ефективно застосовуючи ці знання у творчій роботі.
- Використовувати спеціальні техніки та технології роботи з матеріалами, характерними для дизайну одягу.

- Застосовувати сучасне програмне забезпечення для розробки дизайнерських об'єктів.
- Підбирати та гармонійно поєднувати кольорові рішення в дизайн-проєктах.
- Генерувати проєктні ідеї, базуючись на творчому та концептуальному підході до вирішення дизайнерських завдань.
- Самостійно створювати художній образ.
- Розробляти дизайн-проєкти, готувати та презентувати візуальні матеріали, формувати власне портфоліо.

Шкала оцінювання навчальних досягнень: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
100-90	A	відмінно	зараховано
89-82	B	дуже добре	
82-75	C	добре	
74-65	D	задовільно	
64-50	E	достатньо	
49-35	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
35-0	X	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Тематичний план з дисципліни «Основи текстильного дизайну»

для студентів Структурного підрозділу «Міжнародний фаховий коледж моди і дизайну» вищого навчального закладу «Київська Академія прикладних мистецтв»

Галузь знань: 02 Культура та мистецтво. Спеціальність: 022 “Дизайн”

Освітньо-професійні програми -«Дизайн одягу»

Кваліфікація - фаховий молодший бакалавр

Денна форма навчання. Навчання на основі повної загальної середньої освіти

№ з/п	*Назва теми*	*Кількість годин*				
		Всього	*Теорет. заняття*	*Практич. заняття*	*Самос. роботи*	*Форма контролю*
	5 семестр	**90**	**32**	**28**	**30**	**Залік**
1.	Основи текстильного дизайну: визначення, сфери застосування, сучасні тенденції	4	2		2	Опитування
2.	Історія розвитку текстилю: від традиційного до інноваційного дизайну	4	2		2	Опитування
3.	Основи ткацтва: види переплетень, принципи створення тканини	8	2	4	2	Опитування
4.	В’язання, неткані матеріали, їх застосування у дизайні	4	2		2	Опитування
5.	Методи фарбування тканин. Друк на тканинах: техніки та матеріали	6	4		2	Опитування
6.	Орнаментика: історичні стилі, традиційні мотиви, сучасне переосмислення. Види орнаментів. Створення текстильного малюнка.	8	2	4	2	Опитування
7.	Авторські техніки текстильного дизайну: шиборі, вишивка, аплікація, печворк. Створення декоративних текстильних композицій	10	4	4	2	Опитування
8.	Текстильні експерименти: поєднання технік, інноваційні матеріали	8	2	4	2	Опитування
9.	Графічні редактори у створенні текстильних принтів	6	2	2	2	Опитування
10.	3D-дизайн у текстилі: цифрові технології майбутнього	8	2	2	4	Опитування
11.	Екологічні аспекти текстильного виробництва та сталість у дизайні. Аналіз сучасних трендів у текстильному дизайні	8	4		4	Опитування
12.	Застосування дизайну текстилю в моді та інтер'єрі	4	2		2	Опитування
13.	Розробка власного текстильного проєкта. Презентація	10	2	6	2	Опитування
	Модульний контроль	2		2		Контрольна робота
	Всього:	**90**	**32**	**28**	**30**	

Тематичний план з дисципліни «Основи текстильного дизайну»

для студентів Структурного підрозділу «Міжнародний фаховий коледж моди і дизайну» вищого навчального закладу «Київська Академія прикладних мистецтв»

Галузь знань: 02 Культура та мистецтво. Спеціальність: 022 “Дизайн”

Освітньо-професійні програми -«Дизайн одягу»

Кваліфікація - фаховий молодший бакалавр

Денна форма навчання. Навчання на основі повної загальної середньої освіти

№ з/п	*Назва теми*	*Кількість годин*				
		Всього	*Теорет. заняття*	*Практ. заняття*	*Самос. роботи*	*Форма контролю*
	7 семестр	**90**	**32**	**28**	**30**	**Залік**
1.	Основи текстильного дизайну: визначення, сфери застосування, сучасні тенденції	4	2		2	Опитування
2.	Історія розвитку текстилю: від традиційного до інноваційного дизайну	4	2		2	Опитування
3.	Основи ткацтва: види переплетень, принципи створення тканини	8	2	4	2	Опитування
4.	В’язання, неткані матеріали, їх застосування у дизайні	4	2		2	Опитування
5.	Методи фарбування тканин. Друк на тканинах: техніки та матеріали	6	4		2	Опитування
6.	Орнаментика: історичні стилі, традиційні мотиви, сучасне переосмислення. Види орнаментів. Створення текстильного малюнка.	8	2	4	2	Опитування
7.	Авторські техніки текстильного дизайну: шиборі, вишивка, аплікація, печворк. Створення декоративних текстильних композицій	10	4	4	2	Опитування
8.	Текстильні експерименти: поєднання технік, інноваційні матеріали	8	2	4	2	Опитування
9.	Графічні редактори у створенні текстильних принтів	6	2	2	2	Опитування
10.	3D-дизайн у текстилі: цифрові технології майбутнього	8	2	2	4	Опитування
11.	Екологічні аспекти текстильного виробництва та сталість у дизайні. Аналіз сучасних трендів у текстильному дизайні	8	4		4	Опитування
12.	Застосування дизайну текстилю в моді та інтер'єрі	4	2		2	Опитування
13.	Розробка власного текстильного проєкта. Презентація	10	2	6	2	Опитування
	Модульний контроль	2		2		Контрольна робота
	Всього:	**90**	**32**	**28**	**30**	

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1: Основи текстильного дизайну: визначення, сфери застосування, сучасні тенденції

Визначення текстильного дизайну як сфери професійної діяльності. Основні напрями текстильного дизайну: одяг, інтер'єр, технічний текстиль. Роль текстильного дизайнера у сучасній індустрії. Вплив новітніх технологій на текстильний дизайн. Сучасні тенденції та інновації у текстильному виробництві

Завдання для самостійної роботи: «Дослідження сучасних тенденцій у текстильному дизайні» - створити реферат або презентацію на дану тему.

Використані джерела та література:

1. Дрегуляс Е.П., Рибальченко В. В., Супрун Н. П. Текстильне матеріалознавство. Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: КНУТД, 2011. 430 с.
2. Супрун Н.П., Ю.С. Шустов. Основи текстильного матеріалознавства: підручник для студ. вищих навч. закладів. Київ : КНУТД, 2009. 293 с.
3. Кусько Г. Сучасний український текстиль: еволюція, досвід, перспективи. Студії мистецтвознавчі. 2009. No 1. С. 113 -117.
4. Яковець І.О. Засоби художньої виразності в дизайні текстилю (Черкаський регіон): автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.07. Харків, 2007. 20 с.

Тема 2: Історія розвитку текстилю: від традиційного до інноваційного дизайну

Текстиль у давніх цивілізаціях: Єгипет, Греція, Китай, Індія. Вплив Середньовіччя та Ренесансу на розвиток текстилю. Промислова революція та нові технології у виробництві тканин. Виникнення синтетичних матеріалів та їхнє значення у XX столітті. Вплив екології на текстильну промисловість у XXI столітті.

Завдання для самостійної роботи: «Аналіз історичних стилів у текстильному мистецтві» - підготувати доповідь або колаж з прикладами.

Використані джерела та література:

5. Дрегуляс Е.П., Рибальченко В. В., Супрун Н. П. Текстильне матеріалознавство. Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: КНУТД, 2011. 430 с.
6. Супрун Н.П., Ю.С. Шустов. Основи текстильного матеріалознавства: підручник для студ. вищих навч. закладів. Київ : КНУТД, 2009. 293 с.
7. Кусько Г. Сучасний український текстиль: еволюція, досвід, перспективи. Студії мистецтвознавчі. 2009. No 1. С. 113 -117.
8. Яковець І.О. Засоби художньої виразності в дизайні текстилю

(Черкаський регіон): автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.07. Харків, 2007. 20 с.

Тема 3: Основи ткацтва: види переплетень, принципи створення тканини

Основи ткацтва: принцип роботи ткацького верстата. Основні види переплетень: полотняне, саржеве, сатинове. Властивості тканин залежно від типу переплетення. Новітні технології у ткацькому виробництві. Використання тканин із різними переплетеннями у моді та дизайні.

Завдання для самостійної роботи: Вивчення традиційних і сучасних методів ткацтва, аналіз текстильних виробів різних епох. Оформити у вигляді презентації з фото.

Завдання для практичної роботи: Виготовлення зразків основних видів ткацьких переплетень (імітація з стрічок): Обрати основні види ткацьких переплетень і за схемою переплетення зробити їх зразки 10х10 см.

Використані джерела та література:

1. Бочар І. Й., Мамус Г. М. Словник термінів і визначень основних понять технології швейного виробництва. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. 56 с.
2. Дрегуляс Е.П., Рибальченко В. В., Супрун Н. П. Текстильне матеріалознавство. Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: КНУТД, 2011. 430 с.
3. Супрун Н.П., Ю.С. Шустов. Основи текстильного матеріалознавства: підручник для студ. вищих навч. закладів. Київ : КНУТД, 2009. 293 с.

Тема 4: В’язання, неткані матеріали, їх застосування у дизайні

Види в’язання: машинне, ручне, цифрове. Особливості нетканих матеріалів: фетр, спанбонд, неопрен. Використання в’язаних і нетканих матеріалів у дизайні одягу. Інновації у в’язаних тканинах (3D-в’язання, біорозкладні волокна). Експериментальні текстильні рішення у сучасній моді.

Завдання для самостійної роботи: Дослідження особливостей в’язаних і нетканих матеріалів. Створити таблицю їхніх властивостей.

Використані джерела та література:

1. Бочар І. Й., Мамус Г. М. Словник термінів і визначень основних понять технології швейного виробництва. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. 56 с.

2. Дрегуляс Е.П., Рибальченко В. В., Супрун Н. П. Текстильне матеріалознавство. Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: КНУТД, 2011. 430 с.
3. Супрун Н.П., Ю.С. Шустов. Основи текстильного матеріалознавства: підручник для студ. вищих навч. закладів. Київ : КНУТД, 2009. 293 с.
4. Пушкар Г. О., Семак Б. Д. Сучасний асортимент і властивості нетканих текстильних матеріалів інтер'єрного призначення. Товарознавчий вісник. 2012. No 3. С. 43–48

Тема 5: Методи фарбування тканин. Друк на тканинах: техніки та матеріали

Натуральні та синтетичні барвники: хімічні процеси фарбування. Техніки фарбування: занурювальне, анілінове, градієнтне. Друк на тканинах: шовкотрафаретний, сублімаційний, цифровий. Екологічні аспекти фарбування та друку. Практичне застосування технологій фарбування у модній індустрії.

Завдання для самостійної роботи: Аналіз сучасних технологій фарбування тканин, пошук прикладів у модних колекціях. Оформити у вигляді презентації з фото.

Завдання для практичної роботи: Виконання пробних зразків фарбування тканин різними методами (наприклад, акрилом, натуральними барвниками). Кількість зразків – 5 -10 шт.

Використані джерела та література:

1. Дрегуляс Е.П., Рибальченко В. В., Супрун Н. П. Текстильне матеріалознавство. Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: КНУТД, 2011. 430 с.
2. Даниленко В. Я. Дизайн: Підручнник для студ. вищих навч. закл. Харків: Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.
3. Мамус Г. М. Композиція костюма: навч.-метод. посіб. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. 80 с.

Тема 6: Орнаментика: історичні стилі, традиційні мотиви, сучасне переосмислення. Види орнаментів. Створення текстильного малюнка.

Орнамент як елемент текстильного дизайну. Основні види орнаментів: геометричний, рослинний, анімалістичний, абстрактний. Національні орнаменти та їх сучасне використання. Орнамент у цифровому текстильному дизайні. Сучасні експериментальні орнаменти та їх адаптація.

Завдання для самостійної роботи: Вивчення різних видів орнаментів, створення moodboard з прикладами. Мудборди можна розподілити за епохами або видами орнаментів.

Завдання для практичної роботи: Розробка авторського текстильного орнаменту на основі історичних мотивів. Розробити 5 шт орнаментів.

Використані джерела та література:

1. Даниленко В. Я. Дизайн: Підручнник для студ. вищих навч. закл. Харків: Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.
2. Михайленко В.Є., Яковлєв М.І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навч. посіб. для студ. вищих навч.закладів. Київ: Каравела, 2004. 304 с.
3. Кусько Г. Сучасний український текстиль: еволюція, досвід, перспективи. Студії мистецтвознавчі. 2009. No 1. С. 113 -117.
4. Яковець І.О. Засоби художньої виразності в дизайні текстилю (Черкаський регіон): автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.07. Харків, 2007. 20 с

Тема 7: Авторські техніки текстильного дизайну: шиборі, вишивка, аплікація, печворк. Створення декоративних текстильних композицій

Види авторських технік у текстильному дизайні. Японська техніка шиборі: історія та сучасні адаптації. Види декоративної вишивки у різних культурах. Аплікація та печворк: традиції та сучасні тенденції. Використання авторських технік у високій моді.

Завдання для самостійної роботи: Аналіз використання авторських технік у сучасному дизайні текстилю. Оформити у вигляді доповіді.

Завдання для практичної роботи: Виконання зразків технік: фарбування у стилі шиборі, створення невеликої аплікації, вишивка та печворк. На кожну з технік виконати зразок – 15х15 см

Використані джерела та література:

1. Білоусова Г.Г., Колосніченко М.В., Масловська Л.О., Курганський А.В. Методи обробки швейних виробів: навч.посіб. Київ: МВЦ «Медінформ», 2007. 292 с.
2. Борецька Є.Я., Борецький М.М., Пухальська А.П. Моделі одягу. Львів: Видавництво Світ, 2000. 344 с.
3. Даниленко В. Я. Дизайн: Підручнник для студ. вищих навч. закл. Харків: Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.
4. Конфекціювання матеріалів для одягу: навч. посіб. для студ. Вищих навч. закладів / Н. П. Супрун та ін. Київ: Знання, 2005. 159 с

5. Яковець І.О. Засоби художньої виразності в дизайні текстилю (Черкаський регіон): автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.07. Харків, 2007. 20 с.

Тема 8: Текстильні експерименти: поєднання технік, інноваційні матеріали

Використання нестандартних матеріалів у текстильному дизайні. Поєднання ручних та цифрових технік у створенні тканин. Інтерактивні текстильні рішення (LED-тканини, змінні текстури). Біотехнології у текстильному виробництві. Авангардні розробки у сфері текстилю.

Завдання для самостійної роботи: Дослідження інноваційних матеріалів у текстильній промисловості. Оформити у вигляді реферату.

Завдання для практичної роботи: Створення експериментальних зразків, що поєднує кілька технік або матеріалів. Кількість зразків – 5-7 шт. Розмір 15х15 см

Використані джерела та література:

6. Білоусова Г.Г., Колосніченко М.В., Масловська Л.О., Курганський А.В. Методи обробки швейних виробів: навч.посіб. Київ: МВЦ «Медінформ», 2007. 292 с.
7. Борецька Є.Я., Борецький М.М., Пухальська А.П. Моделі одягу. Львів: Видавництво Світ, 2000. 344 с.
8. Даниленко В. Я. Дизайн: Підручнник для студ. вищих навч. закл. Харків: Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.
9. Конфекціювання матеріалів для одягу: навч. посіб. для студ. Вищих навч. закладів / Н. П. Супрун та ін. Київ: Знання, 2005. 159 с.

Тема 9: Графічні редактори у створенні текстильних принтів

Основи роботи у графічних редакторах (Adobe Photoshop, Illustrator). Принципи створення текстильного принта. Векторна та растрова графіка у текстильному дизайні. Тренди у цифрових принтах. Практичне використання цифрового дизайну у текстильній промисловості.

Завдання для самостійної роботи: Аналіз цифрових технологій у сучасному текстильному дизайні. Оформити у вигляді реферату.

Завдання для практичної роботи: Розробка цифрового принта у графічному редакторі (Photoshop, Illustrator). Кількість принтів - 5 шт.

Використані джерела та література:

1. Даниленко В. Я. Дизайн: Підручнник для студ. вищих навч. закл. Харків: Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.
2. Дрегуляс Е.П., Рибальченко В. В., Супрун Н. П. Текстильне

матеріалознавство. Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: КНУТД, 2011. 430 с
3. Михайленко В.Є., Яковлєв М.І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навч. посіб. для студ. вищих навч.закладів. Київ: Каравела, 2004. 304 с.

Тема 10: 3D-дизайн у текстилі: цифрові технології майбутнього

Використання 3D-моделювання у створенні тканин. Вплив цифрових текстур на текстильний дизайн. 3D-друк у створенні тканин. Інтерактивний та доповнений текстиль. Майбутнє цифрового текстильного дизайну.

Завдання для самостійної роботи: Дослідження впливу 3D-дизайну на майбутнє текстильного виробництва. Оформити у вигляді реферату з фото.

Завдання для практичної роботи: Створення 3D-моделі текстильного виробу (якщо є можливість виконати в спеціальній програмі на ПК) – макетування на манекені.

Використані джерела та література:

1. Даниленко В. Я. Дизайн: Підручнник для студ. вищих навч. закл. Харків: Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.
2. Дрегуляс Е.П., Рибальченко В. В., Супрун Н. П. Текстильне матеріалознавство. Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: КНУТД, 2011. 430 с

Тема 11: Екологічні аспекти текстильного виробництва та сталість у дизайні. Аналіз сучасних трендів у текстильному дизайні

Проблеми екології у текстильній промисловості. Біорозкладні тканини та органічні волокна. Концепція slow fashion у дизайні текстилю. Сталий розвиток у текстильному виробництві.ьЕко-бренди та екологічні ініціативи у сфері моди.

Завдання для самостійної роботи: Підготувати аналітичний матеріал щодо екологічного текстилю та сталого дизайну. Оформити у вигляді доповіді з фото.

Використані джерела та література:

1. Галик І. С., Семак. Б. Д. Проблеми формування та оцінювання екологічної безпечності текстилю: монографія. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2014. 488 с.
2. Даниленко В. Я. Дизайн: Підручнник для студ. вищих навч. закл. Харків: Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.

3. Дрегуляс Е.П., Рибальченко В. В., Супрун Н. П. Текстильне матеріалознавство. Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: КНУТД, 2011. 430 с.

Тема 12: Застосування дизайну текстилю в моді та інтер'єрі

Взаємозв'язок текстильного дизайну з модою та інтер'єром. Особливості текстильних матеріалів для одягу та декору. Інновації у текстильному оформленні інтер'єрів. Емоційний вплив текстилю в середовищі. Практичні застосування сучасного текстильного дизайну.

Завдання для самостійної роботи: «Дослідження впливу текстильного дизайну на сучасну моду та інтер'єр.» Створити колаж або реферат.

Використані джерела та література:

1. Пушкар Г. О. Інтер'єрний текстиль: товарознавчі аспекти формування асортименту та якості: Монографія. Львів: Магнолія 2006, 2013. 176 с.
2. Супрун Н.П., Ю.С. Шустов. Основи текстильного матеріалознавства: підручник для студ. вищих навч. закладів. Київ : КНУТД, 2009. 293 с.
3. Пушкар Г. О., Семак Б. Д. Сучасний асортимент і властивості нетканих текстильних матеріалів інтер'єрного призначення. Товарознавчий вісник. 2012. No 3. С. 43–48.

Тема 13: Розробка власного текстильного проєкта. Презентація

Основні етапи творчого проекта. Презентація проекта. Основні етапи та види презентація творчих проектів.

Завдання для самостійної роботи: Підготовка пояснювальної записки та візуалізація концепції проєкту. Продумати стилістку та оформлення.

Завдання для практичної роботи: Виконання фінального проєкту – розробка текстильного дизайну (принт, тканина, декоративний виріб) та його презентація.

План роботи:

1. Обрати тему для проєкту (описати тему, мудборд)
2. Хід роботи (розписати процес роботи, інструменти/матеріали, розписати концепцію проєкта)
3. Результат роботи (фото, принт, зразки тканини, готовий виріб)
4. Висновки (розказати що вдалося, що ні. Розказати про результати та зробити висновки.

Використані джерела та література:

1. Конфекціювання матеріалів для одягу: навч. посіб. для студ. Вищих навч. закладів / Н. П. Супрун та ін. Київ: Знання, 2005. 159 с.

2. Мамус Г. М. Композиція костюма: навч.-метод. посіб. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. 80 с.
3. Михайленко В.Є., Яковлєв М.І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навч. посіб. для студ. вищих навч.закладів. Київ: Каравела, 2004. 304 с.
4. Даниленко В. Я. Дизайн: Підручнник для студ. вищих навч. закл. Харків: Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Білоусова Г.Г., Колосніченко М.В., Масловська Л.О., Курганський А.В. Методи обробки швейних виробів: навч.посіб. Київ: МВЦ «Медінформ», 2007. 292 с.

2. Борецька Є.Я., Борецький М.М., Пухальська А.П. Моделі одягу. Львів: Видавництво Світ, 2000. 344 с.

3. Бочар І. Й., Мамус Г. М. Словник термінів і визначень основних понять технології швейного виробництва. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. 56 с.

4. Галик І. С., Семак. Б. Д. Проблеми формування та оцінювання екологічної безпечності текстилю: монографія. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2014. 488 с.

5. Даниленко В. Я. Дизайн: Підручнник для студ. вищих навч. закл. Харків: Видавництво ХДАДМ, 2003. 320 с.

6. Дрегуляс Е.П., Рибальченко В. В., Супрун Н. П. Текстильне матеріалознавство. Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ: КНУТД, 2011. 430 с.

7. Конфекціювання матеріалів для одягу: навч. посіб. для студ. Вищих навч. закладів / Н. П. Супрун та ін. Київ: Знання, 2005. 159 с.

8. Мамус Г. М. Композиція костюма: навч.-метод. посіб. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. 80 с.

9. Михайленко В.Є., Яковлєв М.І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): навч. посіб. для студ. вищих навч.закладів. Київ: Каравела, 2004. 304 с.

10. Пушкар Г. О. Інтер’єрний текстиль: товарознавчі аспекти формування асортименту та якості: Монографія. Львів: Магнолія 2006, 2013. 176 с.

11. Супрун Н.П., Ю.С. Шустов. Основи текстильного матеріалознавства: підручник для студ. вищих навч. закладів. Київ : КНУТД, 2009. 293 с.

Допоміжна

1. Кальницька В.М. До питання уточнення термінологічного апарату в галузі текстильного дизайну. Теорія та історія дизайну, 2014.No6. С.24-27
Краснікова Л.В. Поняття, історія і стилі дизайну інтер’єра Молодий вчений No12(64), 2018.С. 22-26. URL: http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/12/6.pdf

2. Кусько Г. Сучасний український текстиль: еволюція, досвід, перспективи. Студії мистецтвознавчі. 2009. No 1. С. 113 -117.

3.Пушкар Г.О., Семак Б. Д. Класифікація і характеристика функціональних властивостей інтер’єрного текстилю. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. 2013. No5 (73). URL: https://knutd.edu.ua/publications/pdf/Visnyk/2013-5/124_131.pdf.pdf

4. Пушкар Г. О., Семак Б. Д. Сучасний асортимент і властивості нетканих текстильних матеріалів інтер’єрного призначення. Товарознавчий вісник. 2012. No 3. С. 43–48.

5. Текстиль в інтер’єрі. URL: https://www.architectoria.com/uk/tekstil- dizajn-inter-ieru/ .

6. Яковець І.О. Засоби художньої виразності в дизайні текстилю (Черкаський регіон): автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.07. Харків, 2007. 20 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека Криворізького державного педагогічного університету URL: https://kdpu.edu.ua/biblioteka/libmain.html

2. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/

3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського. URL: www.dnpb.gov.ua /

4. Бібліотека українських підручників. URL: http://pidruchniki.ws/

5. Сайт : https://subjectum.eu/technology/clothing/1.html

Структурний підрозділ «Міжнародний фаховий коледж моди і дизайну»
ВНЗ «КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ»

Питання до іспиту/заліку
З ДИСЦИПЛІНИ
«Основи текстильного дизайну»

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
ОПП «ДИЗАЙН ОДЯГУ»

Київ – 2024

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ /ЗАЛІКУ

1. Дайте визначення текстильного дизайну та його основних напрямків.
2. Які основні етапи розробки текстильного проєкту?
3. Як класифікуються текстильні матеріали за складом та структурою?
4. Які існують основні види переплетень у ткацтві?
5. Як змінюються властивості тканин залежно від типу переплетення?
6. Опишіть сучасні технології у виробництві тканин.
7. Які переваги та недоліки цифрового текстильного друку?
8. Що таке екологічний дизайн у текстильному виробництві?
9. Які барвники використовуються для фарбування тканин?
10. Охарактеризуйте основні методи друку на текстилі.
11. У чому полягають особливості використання текстильних матеріалів у моді?
12. Як відбувається процес створення принтів у графічних редакторах?
13. Яке значення має 3D-дизайн у текстильній промисловості?
14. Охарактеризуйте поняття "неткані матеріали" та їхнє використання.
15. Які особливості в’язаних текстильних матеріалів?
16. Які матеріали вважаються екологічними та стійкими у виробництві текстилю?
17. Як текстильний дизайн застосовується в інтер’єрі?
18. Що таке рапорт у текстильному дизайні та яка його роль?
19. Які традиційні методи декорування текстильних матеріалів використовуються сьогодні?
20. Як відбувається презентація власного текстильного проєкту?

Практична частина:
Підготуйте презентацію власного текстильного проєкту, поясніть його концепцію та реалізацію.

Структурний підрозділ «Міжнародний фаховий коледж моди і дизайну»

ВНЗ «КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ»

Модульна контрольна робота
З ДИСЦИПЛІНИ
«Основи текстильного дизайну»

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
ОПП «ДИЗАЙН ОДЯГУ»

Київ - 2024

ПІБ		№ групи	Варіант
№ питання/варіанти відповіді			
1	6	11	16
2	7	12	17
3	8	13	18
4	9	14	19
5	10	15	20

ПІБ		№ групи	Варіант
№ питання/варіанти відповіді			
1	6	11	16
2	7	12	17
3	8	13	18
4	9	14	19
5	10	15	20

ПІБ		№ групи	Варіант
№ питання/варіанти відповіді			
1	6	11	16
2	7	12	17
3	8	13	18
4	9	14	19
5	10	15	20

ПІБ		№ групи	Варіант
№ питання/варіанти відповіді			
1	6	11	16
2	7	12	17
3	8	13	18
4	9	14	19
5	10	15	20

Модульна контрольна робота

1. Що таке орнамент у текстильному дизайні?
а) Спосіб з’єднання волокон у тканині
б) Повторюваний декоративний елемент
в) Тип фарбування тканини
г) Вид цифрового друку

2. Який із зазначених орнаментів містить зображення тварин?
а) Геометричний
б) Рослинний
в) Зооморфний
г) Абстрактний

3. Яка основна функція рапорту в текстильному дизайні?
а) Надання тканині додаткової міцності
б) Підвищення стійкості фарбування
в) Створення повторюваного малюнка
г) Захист тканини від механічного впливу

4. Яка програма використовується для створення цифрових текстильних принтів?
а) Microsoft Word
б) Adobe Illustrator
в) Excel
г) Google Docs

5. Яка техніка фарбування тканини передбачає її повне занурення у барвник?
а) Анілінове фарбування
б) Занурювальне фарбування
в) Друк сублімацією
г) Трафаретний друк

6. Який метод друку дозволяє наносити малюнок безпосередньо на тканину за допомогою струменевих принтерів?
а) Цифровий друк
б) Трафаретний друк
в) Вишивка
г) Гобеленова техніка

7. Які барвники є найбільш екологічними?
а) Анілінові
б) Натуральні
в) Синтетичні
г) Полімерні

8. Який з матеріалів вважається екологічно чистим?
а) Поліестер
б) Органічна бавовна
в) Ацетатний шовк
г) Нейлон

9. Яка особливість 3D-друку в текстильному дизайні?
а) Він застосовується лише до синтетичних тканин
б) Дозволяє створювати об’ємні структури
в) Використовується тільки в ручному виробництві
г) Обмежується лише однією текстурою

10. Яке з наведених покриттів може знищувати бактерії на тканині?
а) Антибактеріальне
б) Водоізоляційне
в) Флуоресцентне
г) Світловідбивне

11. Яка з цих технік є традиційною в текстильному дизайні?
а) Лазерне гравіювання
б) Шиборі
в) 3D-друк
г) Голографічний друк

12. Який екологічний метод фарбування зменшує використання води?
а) Градієнтне фарбування
б) Анілінове фарбування
в) Сублімаційний друк
г) Трафаретний друк

13. Яке застосування має текстильний дизайн у моді?
а) Виключно для виготовлення килимів
б) Для створення унікальних тканин та принтів
в) Лише для промислового виробництва
г) Використовується лише для аксесуарів

14. Який із наведених методів є авторською технікою текстильного дизайну?
а) Вишивка
б) Полімерний друк
в) Трафаретний друк
г) Лазерне різьблення

15. Який метод використовується для створення інтерактивних орнаментів?
а) Вишивка

б) Друк флуоресцентними фарбами
в) Цифровий дизайн з доповненою реальністю
г) Плетіння

16. Яка роль текстильного дизайну в інтер'єрі?
а) Впливає тільки на практичність приміщення
б) Визначає атмосферу та стиль простору
в) Використовується лише для меблів
г) Не має впливу на дизайн приміщень

17. Що таке гібридні матеріали у текстильному дизайні?
а) Матеріали, що складаються з різних видів волокон
б) Виключно штучні тканини
в) Використання тканин лише з перероблених матеріалів
г) Використання тільки натуральних волокон

18. Який матеріал використовується у звукоізоляційних тканинах?
а) Органічний льон
б) Вовняні волокна
в) Поліетилен
г) Бавовна

19. Яка властивість тканини впливає на її тактильне сприйняття?
а) Колір
б) Фактура
в) Вага
г) Міцність

20. Що є головною перевагою цифрового дизайну в текстилі?
а) Можливість ручного створення візерунків
б) Точне відтворення складних малюнків
в) Лише використання біологічних барвників
г) Обмеженість кольорової гами

21. Який сучасний тренд у текстильному дизайні спрямований на сталість?
а) Використання пластикових матеріалів
б) Переробка текстилю
в) Масове виробництво синтетичних тканин
г) Мінімальне використання натуральних волокон

22. Яке застосування має декоративний текстиль?
а) Виключно для меблевих тканин
б) Унікальні принти для одягу та декору
в) Використовується тільки у готелях
г) Лише для килимів

23. Яка перевага використання натуральних барвників?
а) Вони не потребують обробки
б) Не містять шкідливих хімічних речовин
в) Вони стійкі до ультрафіолету
г) Вони дешевші за синтетичні

24. Як можна створити унікальні текстильні принти?
а) Використовуючи трафаретний друк
б) Застосовуючи ручне фарбування або цифрові технології
в) Виключно шляхом вишивки
г) Лише за допомогою тканинних аплікацій

25. Яка тенденція характерна для сучасного текстильного дизайну?
а) Повернення до традиційних методів фарбування
б) Використання лише синтетичних матеріалів
в) Обмежене застосування цифрових технологій
г) Відмова від орнаментів у текстильному виробництві

Структурний підрозділ «Міжнародний фаховий коледж моди і дизайну»
ВНЗ «КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ»

Конспект лекцій
З ДИСЦИПЛІНИ
«Основи текстильного дизайну»

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
ОПП «ДИЗАЙН ОДЯГУ»

Київ - 2024

Тема 1
Основи текстильного дизайну: визначення, сфери застосування, сучасні тенденції

Текстильний дизайн – це спеціалізована галузь дизайну, що займається створенням тканин та текстильних виробів із урахуванням художніх, функціональних та технологічних аспектів. Він охоплює розробку орнаментів, кольорових схем, текстур та експериментальних матеріалів для різних сфер застосування.

Основні складові текстильного дизайну:

- **Форма** – структура тканини, її поверхня, спосіб виготовлення.
- **Колір** – вплив кольорової палітри на емоційне та естетичне сприйняття.
- **Текстура** – візуальні та тактильні особливості матеріалу.
- **Композиція** – розташування візерунків, орнаментів, елементів дизайну.

Сфери застосування текстильного дизайну

1. **Модна індустрія (fashion design)**
    - Тканини для одягу: від повсякденного до haute couture.
    - Дизайн принтів, вишивки, декоративних елементів.
    - Тканини з інноваційними властивостями (антибактеріальні, водовідштовхувальні, терморегуляційні).
2. **Інтер'єрний текстиль**
    - Тканини для меблів, штор, килимів, постільної білизни.
    - Використання візерунків та кольору для створення атмосфери простору.
    - Розробка екологічних та довговічних матеріалів.
3. **Технічний текстиль**
    - Промислові матеріали (захисний одяг, фільтри, автомобільні покриття).
    - Медичні тканини (стерильні бинти, антибактеріальні покриття).
    - Інноваційні матеріали (нанотканини, біорозкладні текстилі).
4. **Мистецтво та експериментальний текстиль**
    - Авторські техніки та ручне виробництво.
    - Поєднання традиційних методів із сучасними технологіями.

- Вплив текстильного мистецтва на сучасний дизайн.

Основні процеси текстильного дизайну

1. **Розробка концепції**
   - Аналіз цільового ринку, стилістики та потреб.
   - Дослідження матеріалів та можливих технологій виробництва.
   - Створення ескізів та цифрових прототипів.
2. **Вибір матеріалів**
   - Натуральні: бавовна, льон, шовк, вовна.
   - Штучні: віскоза, модал.
   - Синтетичні: поліестер, нейлон, еластан.
3. **Виробничий процес**
   - Фарбування, друк, ткацтво, в'язання, додаткові обробки.
   - Використання цифрових технологій у виробництві.
   - Контроль якості та тестування тканин.

Сучасні тенденції у текстильному дизайні

1. **Екологічність та сталий розвиток**
   - Біорозкладні та вторинно перероблені тканини.
   - Відмова від токсичних барвників.
   - Slow fashion та upcycling.
2. **Цифровий текстильний дизайн**
   - Використання 3D-принтерів для створення тканин.
   - Голографічні та інтерактивні принти.
   - AI-генеровані текстильні візерунки.
3. **Функціональні тканини**
   - Вологонепроникні, терморегуляційні, антибактеріальні матеріали.
   - Розумний текстиль: одяг з датчиками руху, світлодіодними елементами.
4. **Текстильні інновації у моді**
   - Металізовані тканини.
   - Мультифункціональні тканини (змінюють колір при температурних змінах).
   - Натхнення традиційними техніками (шиборі, печворк, батик) у сучасному дизайні.

Висновки

Текстильний дизайн є динамічною сферою, яка поєднує традиції та новітні технології. Він відіграє важливу роль у моді, інтер'єрному оформленні та технічних розробках, а сучасні тренди спрямовані на екологічність, інноваційні матеріали та цифрові рішення.

Тема 2

Історія розвитку текстилю: від традиційного до інноваційного дизайну

Історія текстильного виробництва охоплює тисячоліття, від перших ручних методів до сучасних цифрових технологій. Кожна епоха впливала на розвиток тканин, орнаментів та методів виготовлення.

Текстиль у давніх цивілізаціях

1. **Стародавній Єгипет** – виробництво лляних тканин, перші технології вибілювання та фарбування.
2. **Месопотамія** – вовняні тканини, перші ручні ткацькі верстати.
3. **Китай** – винахід шовку, розвиток технологій фарбування та вишивки.

4. **Індія** – бавовняні тканини, розвиток батик-технік, тонке вибивання орнаментів.
5. **Антична Греція та Рим** – драпірування одягу, розписні тканини, поява пурпурного барвника.

Середньовіччя та Ренесанс

1. Ручне виробництво тканин у монастирях Європи.
2. Візантійські тканини – багаті золотими нитками.

3. Розвиток текстильних центрів в Італії (Флоренція, Венеція).
4. Використання гобеленів у декоративному мистецтві.
5. Введення жакардових візерунків у ткацтво.

Промислова революція та новітні технології

1. XVIII-XIX століття – механізація виробництва (ткацькі верстати, прядильні машини).
2. Поява синтетичних барвників (анілінові барвники).
3. XX століття – розвиток синтетичних волокон (нейлон, поліестер, акрил).
4. Масове виробництво текстильних виробів.

Текстильна фабрика початку XXст.

Далі розглянемо більш детально основні історичні етапи розвитку текстильного виробництва.

Найдавнішими текстильними матеріалами, використовуваними людиною, були шкури тварин. Особливості стародавнього клімату вимагали того, щоб одяг служила захисті тіла, ніж прикрасою. Прикраса ж одягом вже говорило про соціальний статус — дозволити собі дорогі тканини міг не багато. Використання в інтер'єрі також швидше було необхідністю, для житлових приміщень використовувалися шкури і хутро тварин — вони служили захистом від холоду і розташовувалися на підлозі і в дверних отворах.

Далі розглянемо чотири найважливіші, окультурених людиною природних волокна: льон, вовна, бавовна і шовк. Дані природні волокна було освоєно ще в стародавньому світі, але застосовуються і донині, змінилися тільки способи обробки — від ручних до автоматизованих, хоча загальна схема «вирощування волокна — прядіння ниток — ткацтво тканин» використовувалася як у давнину, так і застосовується зараз.

Бавовна.

Перша згадка про бавовні (історія виникнення бавовняних тканин) датується до III тисячоліття до нашої ери, згідно з дослідженнями, саме в цей час стали виробляти бавовна в Індії. За стародавніми законами саме з бавовни повинні були виготовлятися жертовні мотузки, і тих, хто здійснював крадіжку цих мотузок, карали штрафом. Саме з Індії, під час свого походу, Олександр Македонський привіз барвисті бавовняні тканини з набивним малюнком. Після цього походу бавовняні тканини поширилися по всіх країнах Середземномор'я.

У Римі вироблялися найтонші мусліни з бавовни. Муслін — це найтонша тканину, якість якої визначалося тим, чи проходив шматок шириною 0,9 м і довжиною 18 м через кільце.

Стародавні греки називали бавовна «вовною дерева», вони познайомилися з цим волокном після походу Олександра Македонського.

У Махенджо-Даро під час розкопок був знайдений фрагмент бавовняної тканини, пофарбованої мареною (марена — трава, з якої видобувається червона фарба).

Льон.

Льон є першим волокном, окультурених і освоєним людиною. За даними історії виникнення лляних тканин, лляні тканини ткали ще у VIII-III тисячоліттях до нашої ери. При розкопках були виявлені фрагменти лляних тканин і волокон. Вони довгі роки пролежали під товстим шаром мулу, що дозволило їм збережеться. Також були виявлені примітивні інструменти для виробництва лляних волокон і тканин.

Льон вирощували і пряли в багатьох державах стародавнього світу. У Стародавній Греції і Римі льон вважався символом вірності і чистоти.

Льняні тканини ткали і в Давньому Єгипті. Єгипетський льон славився на весь стародавній світ. Одним з різновидів єгипетського льону був виссон — дуже тонка лляна тканина. Дана тканина була дуже коштовної і навіть вважалася символом влади. Було виявлено, що єгипетський виссон використовувався при муміфікації в царських похованнях.

Льон ткали на горизонтальних ткацьких верстатах. Після прядіння тканину спеціальним чином розтягували. Якість льону визначалося тим, наскільки добре тягнеться виготовлена тканину. Після розтягування лляну тканину вибілювали на сонці. Остаточна обробка вже була по необхідності: тканина лощили і плісировані, розшивали нитками, намистинами і золотом.

Вовна.

Також важливим древнім волокном, окультурених людиною, була шерсть. Вона використовувалася нарівні з лляними тканинами. Самою ранньою датою, яка пов'язана з початковою датою виробництва вовни (історія виникнення вовняних тканин), яка підтверджена розкопками, є IV тисячоліття до нашої ери. У стародавньому світі розводили овець і виробляли вовняні тканини. Вовняні тканини пряли в кожному домашньому господарстві Стародавнього Вавилона. Тканини з вовни фарбували, причому найпершими пофарбованими тканинами були тканини пурпурного кольору. Вони були дуже дорогими і дозволити їх собі могли тільки дуже знатні персони, тому тканину забарвлювалася барвником, що одержуються з тілець спеціальних молюсків. Для того, щоб отримати один грам фарби, потрібно було переробити десять тисяч молюсків.

За письмовими джерелами відомо, що в Ассирії та Месопотамії навіть була річна мінімальна норма вовни на кожну людину — 1,5 кг.

В Індії вовняні тканини вироблялися з III тисячоліття до нашої ери, про що свідчать дійшли до наших днів письмові джерела.

У Стародавній Греції проводилися тонкі і м'які еластичні вовняні тканини. Вони використовувалися для одягів та прикраси інтер'єрів у вигляді портьєр, що розташовуються в дверних отворах. У древній Греції шерсть стала відома раніше льону, льон з'явився тільки в IV столітті до нашої ери.

Шерсть і льон є також споконвічними руськими тканинами. Вони використовувалися в одязі людини і інтер'єру в Стародавній Русі. Простий люд носив грубий суконну одяг. З тонких полотен шили жіночий одяг і

весільні сорочки для чоловіків. Окрасою одягу служило візерункове ткацтво, вишивка. На Русі вироблялися як гладкі тканини, так і візерункові полотна. Ткалися візерунки орнаменту, які використовувалися як для прикраси одягу, так і для оздоблення інтер'єру.

Шовк.

Батьківщиною шовку є Китай. Існує давня легенда (історія виникнення шовкових тканин), за якою китайська імператриця Хен Лінг-Чі випадково упустила в гарячу воду кокон тутового шовкопряда. Він став розвертатися найтоншими нитками. З тих пір і почалося шовківництво. Сталося це під III — II тисячолітті до нашої ери.

Секрет виробництва китайських шовків довгий час не могли відкрити інші держави, хоча самі тканини мали величезну популярність у всього світу. Інші держави навіть не могли розкрити, звідки береться сировина для виготовлення шовкових тканин. По одному думку шовк був тканиною рослинного походження, інші вважали, що шовкові нитки виробляють величезні жуки. Також існувала думка, що сама китайська земля є сировиною для шовкового виробництва.

До Індії шовк потрапив завдяки індійському раджі династії Гуптів. За легендою, він підіслав одного зі своїх радників висватати китайську принцесу. Принцесі було повідомлено, що в Індії немає шовків, і, тому, вона повинна сама подбати про себе, щоб у майбутньому носити шовкові шати. Принцеса сховала кокони шовкопряда і насіння шовковичного дерева у своєму священному головному уборі, який не мали права додивитися на кордоні. З тих пір в Індії налагодили виробництво шовку. Причому індійські шовку відрізнялися від китайських більш високою щільністю. Вони були більш пружними на дотик і шаруділи при русі. Це пов'язано з тим, що сировина для виробництва промивалося у воді, відмінною за хімічним складом від китайської.

Пізніше шовк потрапив до Візантії, після того, як два ченці вивезли з Китаю кокони тутового шовкопряда, сховавши їх у своїх посохах. У той час Константинополь швидко став європейським центром шелкоткачества.

Таким чином, кожна історична епоха вносила свої корективи у виробництво натуральних тканин. Змінювалися способи плетіння, обробки, ручна праця

змінився автоматизованим. Однак ці 4 види волокна: льон, вовна, бавовна, шовк використовуються і донині і є досить популярними і в одязі, і інтер'єрним оздобленні.

Перші хімічні волокна.

Історія виникнення тканин з хімічних волокон відноситься до кінця XIX століття. Саме в цей час були отримані перші нитки з хімічного волокна. Передувало цьому спостереження Карла Вільгельма фон Негелі, що бавовняне волокно складається з целюлози, а значить джерело целюлози, який використовується при виробництві паперу, тобто деревина, може служити джерелом для отримання штучних ниток.

Першим реально виробленим хімічним волокном був штучний шовк. Для його отримання в азотній кислоті розчиняли волокна бавовни і шовковиці. Після цього отриману масу проганяли через дрібні отвори. Таким чином, виходило сировина, яка тут же застигало у формі ниток, які потім очищалися від домішок, скручувалися і йшли у виробництво тканини — штучного шовку. Дана тканина отримала назву нітрошелк. Публіка спочатку прийняла її з захопленням, але оскільки пізніше з'ясувалося, що тканина легко запалюється і дуже тендітна, суспільство виступило проти випуску таких тканин і фабрика, що випускала нітрошелк була закрита за розпорядженням уряду.

У той же час експерименти з отримання штучних тканин тривали в різних країнах. У результаті була отримана віскоза — новий штучний шовк. Для її виробництва целюлоза спочатку оброблялася лугом, а потім оцтовою кислотою. Нова тканина мала поруч недоліків: «сідала» після волого-теплової обробки, мала погане формоутворення, при намоканні втрачала міцність. Але дана тканина володіла безліччю позитивних якостей, які перекривали недоліки. У добавок, низька собівартість, дешеву сировину і мелкозатратние технології відкривали широкі можливості для подальшого виробництва та отримання синтетичних волокон.

Трохи пізніше стали застосовувати сумішеві тканини, тобто змішані тканини, які складаються з суміші різних волокон, наприклад натуральних (шовк, бавовна, шерсть, льон) і штучних.

Таким чином, поява штучних волокон сприяло розвитку нової епохи в текстильній промисловості: з'явилося безліч нових тканин, способів їх

обробки і способів виробництва текстильних виробів. Нові тканини застосовуються як для пошиття одягу, так і для пошиття штор та іншого домашнього текстилю, використовуваного для прикраси інтер’єру.

Сучасний етап розвитку текстильного дизайну

1. Використання цифрових технологій у текстильному виробництві.
2. 3D-друк та інтерактивні матеріали.
3. Сталість та екологічність у текстильному дизайні (біорозкладні волокна, етичне виробництво).
4. Текстиль у smart-технологіях (електропровідні тканини, інноваційні волокна).

Висновки

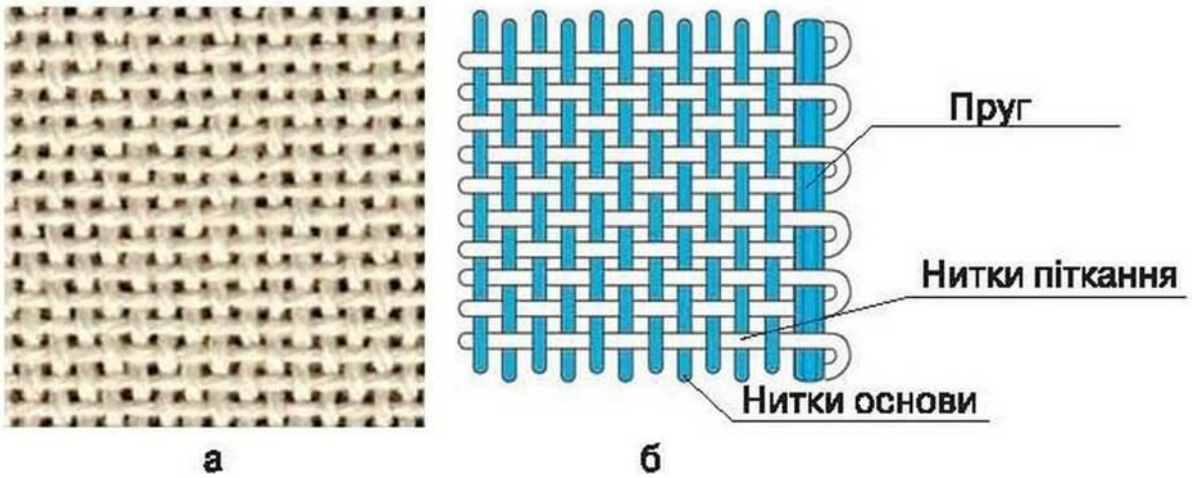
Історія текстилю демонструє еволюцію від ручного виробництва до сучасних технологій, що впливають на моду, інтер'єрний дизайн та інші сфери життя.

Тема 3.

Основи ткацтва: види переплетень, принципи створення тканини

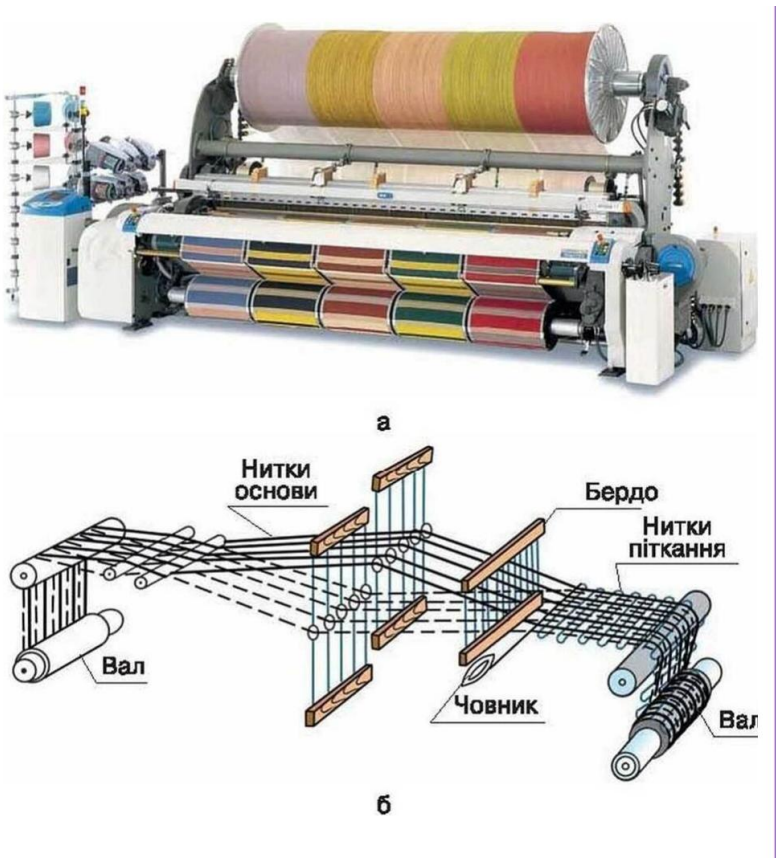
Основи ткацтва: принцип роботи ткацького верстата

Ткацтво – це процес створення тканини шляхом переплетення двох систем ниток: **основи (вертикальні нитки)** та **утоку (горизонтальні нитки).** Основу закріплюють на ткацькому верстаті, а уток прокладають між нитками основи за певним законом переплетення.

Основні частини ткацького верстата:

- **Бердо** – деталь, яка рівномірно розподіляє нитки основи.
- **Човник** – пристрій для прокладання утокової нитки.
- **Лядка** – елемент, що утрамбовує утокову нитку, ущільнюючи тканину.
- **Нитководи** – регулюють положення ниток основи.

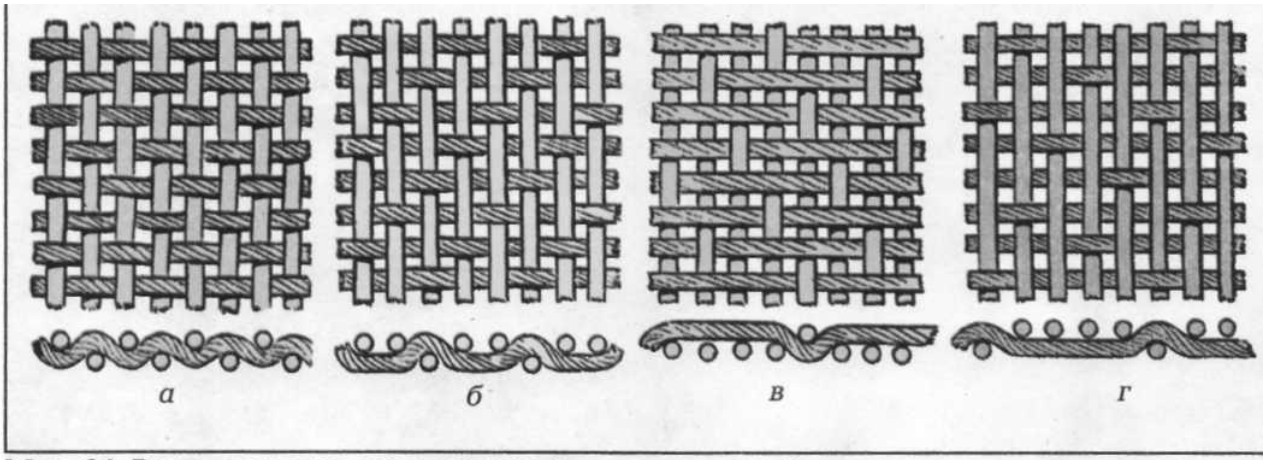
Ткацькі верстати можуть бути **ручними** (традиційні дерев'яні) або **механізованими** (промислові, автоматизовані). Сучасні цифрові верстати дозволяють створювати складні візерунки без втручання людини.

Основні види переплетень: полотняне, саржеве, сатинове

Переплетення ниток визначає структуру, міцність та зовнішній вигляд тканини.

1. **Полотняне переплетення (просте, базове)**
    - Найпростіше й найміцніше: кожна утокова нитка проходить поперемінно через одну нитку основи (1/1).
    - Приклади тканин: бавовняний ситець, льон, шовковий шифон.
    - Властивості: висока зносостійкість, рівномірна поверхня, жорсткість.

2. **Саржеве переплетення**
    - Характеризується діагональним малюнком на поверхні тканини (наприклад, 2/1, 3/1 – кожна утокова нитка проходить через дві або три нитки основи перед тим, як пройти під однією).
    - Приклади тканин: джинс, габардин, твід.
    - Властивості: висока міцність, хороша драпірувальність, еластичність.
3. **Сатинове переплетення**
    - Утокові нитки розташовані на значній відстані одна від одної, утворюючи гладку блискучу поверхню.
    - Приклади тканин: атлас, сатин, жакардові тканини.
    - Властивості: блиск, м’якість, легка деформація, висока здатність до фарбування.
4. **Атласне переплетення** - характеризується наявністю на лицевій поверхні поздовжніх перекриттів, які утворюють основні нитки, тому лицева поверхня тканини дуже гладка і блискуча. Виробляють атласи.

Мал. 34. Види ткацьких переплетень: *а* — полотняне; *б* — саржеве; *в* — сатинове; *г* — атласне

Властивості тканин залежно від типу переплетення

- **Полотняне переплетення** → міцність, жорсткість, проста структура.
- **Саржеве переплетення** → еластичність, зносостійкість, структурованість.
- **Сатинове переплетення** → м’якість, блиск, менша міцність.

Клас дрібно візерункових переплетень поділяють на два підкласи: похідні переплетення та комбіновані переплетення.

Похідні переплетення отримують в результаті посилення основних або пітканих перекриттів полотняного, саржевого, атласного, сатинового переплетень.

Репсове переплетення – утворюється шляхом посилення основних чи пітканих перекриттів полотняного переплетення. Кожна основна нитка в репсовому переплетенні може переплітатись через дві, три і більше пітканих нитки. При цьому на поверхні тканини виникає поперечний рубчик, і репс називається пітканим. Якщо кожна піткана нитка переплітається через дві, три або декілька основних ниток, на тканині виникає поздовжній рубчик, і репс називається основним.

Рогожка - це подвійне чи потрійне полотняне переплетення, яке утворюється в результаті одночасного посилення основних і пітканих перекриттів. Рогожка може бути вироблена також у чотири нитки. У рогожці рапорт по основі дорівнює рапорту по пітканю. У переплетенні ткацький рисунок виражений яскравіше, ніж у полотняному: на поверхні тканини помітні квадрати, розмір яких залежить від пряжі і рапорту переплетення.

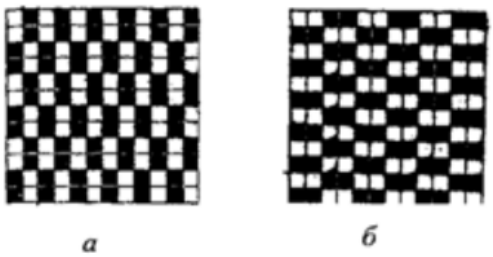

Рис. 6. Види репсових переплетень

а) основний репс; б) піткаий репс

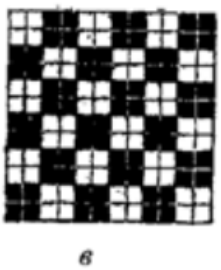

Рис. 7. Похідне переплетення рогожка

Посилена саржа — переплетення, похідне від саржевого, в якому кількість основних та пітканих ниток у рапорті однакова (R 2/2, 3/3, 4/4). У порівнянні із простою саржею, посилена саржа має більш чіткі та широкі діагональні смуги.

Складна саржа – характеризується рубчиками різної ширини. Відповідно переплетення характеризується дробом, що містить і в чисельнику, і в знаменнику дві або декілька цифр.

Ламана чи зворотна саржа – називають також переплетенням «у ялинку», тому що напрямок саржевої смужки періодично змінюється під кутом 90°, відбувається злам саржевої смужки й отриманий рисунок нагадує «ялинку».

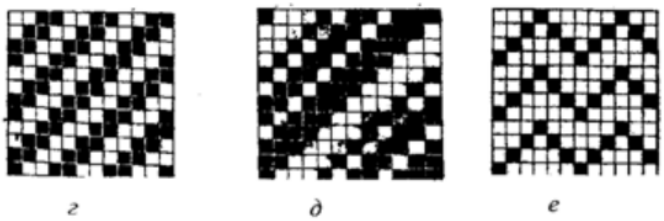

Рис. 8. Похідні саржевого переплетення

г) посилена саржа; д) складна саржа; е) ламана саржа

Посилені сатини, атласи – похідні сатинового, атласного переплетень, отримують в результаті збі-льшення довжини перекриттів (основно-го, пітканого). Завдяки цьому збільшується зв'язок між нитками осно-ви та піткання і, відповідно – міцність тканини. Тканини посилених атласних (сатинових) переплетень характеризу-ються гладкою, щільною поверхнею, підвищеною стійкістю до витирання.

Комбіновані переплетення отримують внаслідок поєднання двох або більше простих чи похідних переплетень та їх подальшої розробки.

Орнаментальні переплетення - характеризуються візерунком у вигляді пов-здовжніх і поперечних смуг, клітинок, утворених шляхом поєднання різних переплетень. Найбільш поширеними є пере-плетення з візерунком у смужку, (утворюється чергуванням смужок з двох видів переплетень) пере-плетення з візерунком у клітинку.

Крепове переплетення – не має визначеної форми малюнка і утворюється з одинарних або групових основних перекриттів, розкиданих по усій площині ра-порта переплетення, завдяки цьому тканина характеризується дрібнозернистою поверхнею.

Просвічувані переплетення – характеризуються ажурним зовнішнім виглядом, легкі, прозорі. У процесі утворення переплетення окремі нитки основи чи піткання зміщуються або роз'єднуються з утворенням просвітів.

Діагональне переплетення – утворює на поверхні тканини малюнок у вигляді навскісних ліній — діагоналей, що напрямлені, як і в саржевому переплетенні, знизу-зліва вгору-напра-во, але під кутом, меншим чи більшим від 45°. Особлива будова діагонального переплетення дає змогу виробляти порівняно товсті, щільні, важкі та малорозтяжні костюмні, пальтові тканини.

Вафельне переплетення – на тканині утворюється візерунок із прямокутних ячейок, грані яких виступають, а середина заглиблена.

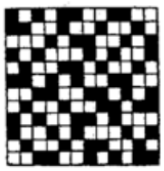

Рис. 9. Крепове переплетення

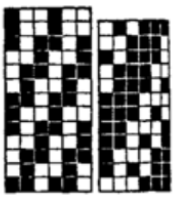

Рис. 10. Діагональне переплетення

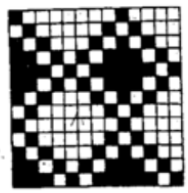

Рис. 11. Вафельне переплетення

Новітні технології у ткацькому виробництві

1. **Цифрове програмоване ткацтво** – створення складних візерунків за допомогою комп’ютерних алгоритмів.
2. **Нанотехнології в текстилі** – просочення тканин наночастинками для додання водостійкості, антибактеріальних властивостей.
3. **Еко-ткацтво** – виробництво тканин без використання шкідливих барвників та синтетичних волокон.

Використання тканин із різними переплетеннями у моді та дизайні

- **Полотняне переплетення** – використовується для сорочкових тканин, підкладок, повсякденного одягу.
- **Саржеве переплетення** – основа для створення джинсових виробів, пальтових тканин.
- **Сатинове переплетення** – широко застосовується у вечірньому одязі, костюмних тканинах, елітному домашньому текстилі.

Тема 4

В’язання, неткані матеріали, їх застосування у дизайні

В'язання — процес виготовлення виробів (зазвичай елементів одягу) з безперервних ниток шляхом згинання їх у петлі й з'єднання петель одна з одною за допомогою нескладних інструментів вручну (в'язальний гачок, шпиці, голка) або на спеціальній машині (механічне в'язання).

Історія в’язання

В'язані шкарпетки, знайдені в коптських гробницях, датуються IV—V ст., Найдавніші (III ст., Епоха Прато-Наска) плетені речі Нового світу виявлені в Перу. Висока якість виконання речей з могил коптів дозволяє вважати, що техніка в'язання була відома набагато раніше. У 1867 році Вільям Фелкін висунув гіпотезу, що в'язання було відоме ще за часів Троянської війни. Згідно з Фелкіном, убір, який героїня «Одіссеї» Пенелопа розпускала кожну ніч, насправді не ткали, а в'язали, тому що тільки в останньому випадку розпущена нитка не деформується, а сам процес вимагає трохи часу. Те, що в «Одіссеї» використовується термін «тканння» Фелкін пояснював неточністю перекладу і помилками переписувачів. Зображення на давньогрецьких вазах полонених троянців у вузьких, облягаючих штанях, дають підстави деяким дослідникам стверджувати, що в'язання було відоме вже грекам.

У Скандинавії в епоху вікінгів практикувалося в'язання дерев'яною або кістяною голкою — більш трудомісткий вид створення трикотажного полотна, ніж гачком або спицями. Полотно, в'язане голкою, неможливо розпустити, потягнувши за кінчик нитки. Археологічні знахідки фрагментів речей, виконаних в цій техніці з Англії (Коппергейт), Фінляндії (Кокомакі), Німеччини (Мамма), Норвегії (Осло), Росії (Новгород) датуються X—XI ст. Способів в'язання голкою налічується близько тридцяти. При розкопках знайдені лише невеликі речі, виконані в цій техніці (рукавиці, шкарпетки, головні пов'язки). Вчені це пояснюють тим, що в'язання голкою — процес досить повільний, великі вироби виглядають не так виграшно, як ткані, а робоча нитка бралася досить коротка, і доводилося робити багато з'єднань, що зменшувало міцність полотна. Традиція в'язання голкою зберігалася в місцевостях із суворим кліматом аж до кінця XX століття.

У центральній і південній Європі мистецтво в'язання відродилося в XIII в. У гробницях принців з роду де ла Серда в абатстві Санта-Марії-ла-Реаль-де-Лас-Хюлгас виявлені плетені з шовкових ниток рукавички і наволочки. Причому щільність в'язаного полотна наволочок порівнянна з щільністю сучасного трикотажу машинної в'язки — близько двадцяти петель на дюйм.

У XVI столітті в Іспанії було широко поширене в'язання панчіх, тоді ж прийшла мода на в'язані рукавички. Перша гільдія, яка об'єднує в'язальників, була створена в Парижі в 1527 році. В'язальна машина для виготовлення панчіх була винайдена в Англії священиком Вільямом Лі в 1589 році.

Види в’язання: машинне, ручне, цифрове

1. **Ручне в’язання**
    - Використовує спиці, гачок або рамку.
    - Приклади: светри, шарфи, в’язані аксесуари.

2. **Машинне в’язання**
    - Використовується у промисловому виробництві.
    - Дозволяє створювати складні візерунки.

Апарат для машинної в’язки

3. **Цифрове в’язання**
    - Використовує спеціальні 3D-в’язальні машини.
    - Виробляє безшовні вироби, що ідеально сидять на фігурі.

Пряжа для в'язання використовується найрізноманітніша: лляна, бавовняна, вовняна, синтетична, сумішева, фасонна. Для того щоб уникнути перекосу трикотажного полотна, не слід застосовувати для виробів, виконуваних кулірною (панчішною) гладдю, сильно кручені нитки.

Особливості нетканих матеріалів:

Неткані матеріали створюються шляхом спресовування, склеювання або сплавлення волокон.

Неткані матеріали — це листи волокон, безперервні нитки або нарізані нитки будь-якої природи чи походження, сформовані в павутину та з’єднані між собою будь-яким способом, окрім плетіння чи в’язання.

Переваги нетканого полотна:

- **Економічність і ефективність:** Неткані тканини, як правило, є більш економічно ефективними порівняно з традиційними тканими або трикотажними текстильними виробами. Виробничий процес часто

включає менше кроків і менше втрат матеріалу, що призводить до більш ефективного та економного виробництва.

- **Універсальність і налаштування:** Неткані тканини є неймовірно універсальними і можуть бути налаштовані відповідно до конкретних вимог. Виробники можуть контролювати склад, товщину та щільність тканини, що дозволяє створювати індивідуальні рішення для різних застосувань.
- **Повітропроникність і комфорт:** Багато нетканих матеріалів демонструють чудову повітропроникність, що робить їх ідеальними для застосувань, де комфорт є вирішальним. Пориста природа цих тканин пропускає повітря та вологу, запобігаючи накопиченню тепла та забезпечуючи більш комфортний досвід для користувачів.
- **Висока міцність і довговічність:** Незважаючи на свою легкість, неткані матеріали можуть запропонувати вражаючу міцність і довговічність. Технології склеювання, які використовуються під час виробничого процесу, створюють тканини, які можуть витримувати значні навантаження та знос.

Найбільш розповсюджені неткані матеріали, що застосовуються у виготовленні одягу та аксесуарів:

- **Фетр** – виготовляється з вовняних волокон, використовується у головних уборах, аксесуарах.
- **Спанбонд** – синтетичний нетканий матеріал, застосовується у медичних виробах.
- **Неопрен** – синтетичний каучуковий матеріал, широко використовується у спортивному одязі.

Використання в’язаних і нетканих матеріалів у дизайні одягу

1. **В’язані тканини** – трикотаж, светри, спортивний одяг.
2. **Неткані матеріали** – верхній одяг, медичний текстиль, екологічні сумки.
3. **Поєднання технологій** – створення багатошарових матеріалів із комбінуванням тканин різного типу.

Інновації у в’язаних тканинах (3D-в’язання, біорозкладні волокна)

1. **3D-в’язання**

- Використання програмованих машин для створення безшовного одягу.
- Приклад: колекції Nike Flyknit.

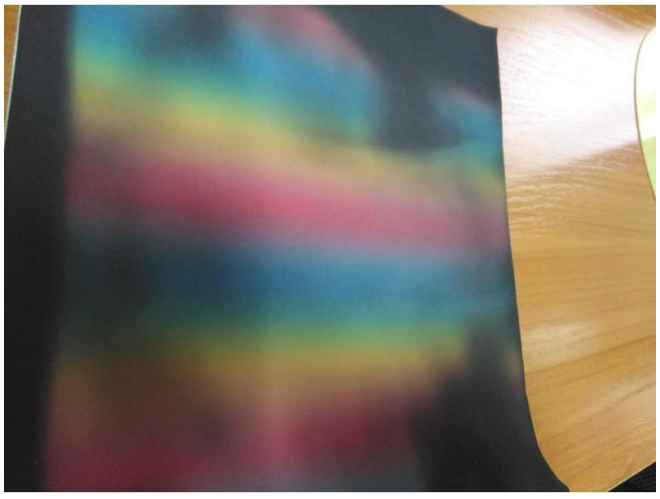
2. **Біорозкладні волокна**
   - Виготовляються з кукурудзяного крохмалю, бананових волокон, грибного міцелію.
   - Спрямовані на зменшення екологічного впливу модної індустрії.

Експериментальні текстильні рішення у сучасній моді

1. **Світловідбиваючий трикотаж** – використання у спортивному одязі.

2. **Змінювані текстури тканин** – матеріали, що реагують на температуру.

3. **Гібридні матеріали** – поєднання в’язаних, нетканих та традиційних тканин у єдиному виробі.

Тема 5

Методи фарбування тканин. Друк на тканинах: техніки та матеріали

Фарбування тканин – це процес надання матеріалам певного кольору за допомогою барвників. Розрізняють:

- **Натуральні барвники** (видобуваються з рослин, мінералів, комах);

- **Синтетичні барвники** (створені хімічним шляхом, мають різноманітні властивості та високу стійкість).

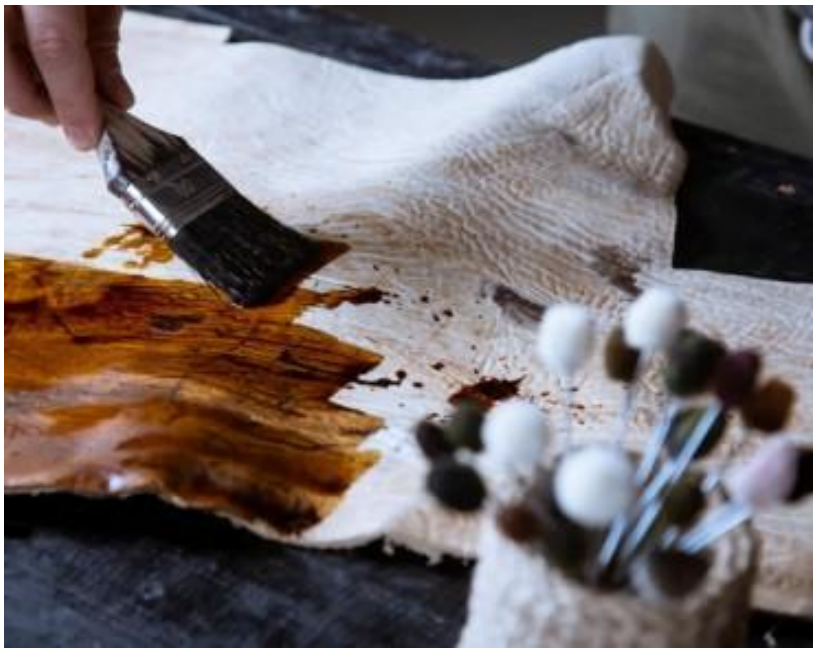

Техніки фарбування тканин

1. **Занурювальне фарбування** – тканина повністю занурюється у барвник.

2. **Анілінове фарбування** – синтетичні барвники, що глибоко проникають у волокна.

3. **Градієнтне фарбування** – плавний перехід від одного кольору до іншого.

Друк на тканинах: техніки та матеріали

Друк на тканинах – це процес нанесення зображення або дизайну на тканину. Ця техніка широко використовується в текстильній промисловості і може бути виконана різними способами, включно з термопереносом, прямим друком, цифровим друком тощо. Давайте розглянемо кожен метод друку детальніше.

1. **Шовкотрафаретний друк** – нанесення фарби через шаблон. Він став популярним завдяки своїй здатності передавати яскраві та насичені кольори на різноманітних текстильних (та не тільки!) виробах. Працює шовкотрафаретний друк дуже просто. Метод використовує сита, які пропускають фарбу через трафарет, створений зі спеціального мікротканинного матеріалу. Таким чином отримуємо чітке, насичене зображення на футболках, кепках, сумках та світшотах. Шовкографія дозволяє нанести найрізноманітніші принти: малюнки, логотипи, написи тощо. Все, що ви забажаєте.
2. **Термопереносний друк** – це техніка, за якої зображення наноситься на тканину за допомогою спеціального паперу і термопереносного принтера. Для цього процесу необхідне спеціальне обладнання та матеріали, як-от папір для термопереносу, термопринтер і фарбувальний матеріал.
3. **Прямий друк** – це техніка, за якої зображення наноситься на тканину безпосередньо за допомогою спеціального принтера. Для цього процесу необхідний спеціальний принтер, який може працювати з тканиною, а також барвник для друку на тканині.
4. **Ручний друк** – це техніка, за якої зображення наноситься на тканину вручну за допомогою штампа або інших інструментів. Цей метод друку є традиційним і дає змогу створювати унікальні дизайни за допомогою ручної роботи.
5. **Сублімаційний друк** – перенесення зображення на тканину через нагрів. Сублімаційний друк – це техніка, за якої барвник переходить із твердого стану в газоподібний під час нагрівання і потім проникає в структуру тканини. Цей процес може бути виконаний на поліефірних тканинах за допомогою спеціального принтера і барвника.
6. **Цифровий друк** – використання принтерів для створення зображень на тканинах. Цей процес може бути виконаний за допомогою різних технік друку, включно з термопереносом і прямим друком. Цифровий друк на тканині дає змогу створювати високоякісні зображення з більш чіткими деталями та кольорами.

Нижче перераховані основні переваги друку на тканині:

- Індивідуальний дизайн. Друк на тканині дає змогу створювати унікальні дизайни для текстильних виробів будь-якого призначення – від одягу до домашнього текстилю. Таким чином, ви можете створювати унікальні та оригінальні предмети, які ніхто інший не зможе повторити.

- Висока якість зображення. Технологія друку на текстилі забезпечує високу якість зображення, завдяки чому можна створювати деталізовані та яскраві дизайни. Це робить можливим використання фотографічних зображень, які раніше були недоступні для декорування текстилю.
- Економічність. Друк на тканинах може бути економічно вигіднішим, ніж традиційні методи декорування, як-от вишивка або ручний розпис. Це пов'язано з тим, що процес друку на тканині може бути автоматизовано і виконано швидше, що знижує витрати на виробництво.
- Зручність. Друк на тканинах дає змогу створювати вироби з високою точністю і повторюваністю, що забезпечує зручність і комфорт під час використання. Завдяки технології друку на тканині, можна створювати предмети, які ідеально відповідають конкретним вимогам і побажанням клієнта.
- Широкий вибір матеріалів. Технологія друку на тканині може бути застосована до різних матеріалів, включно з бавовною, поліестером, шовком, льоном та іншими. Це розширює можливості дизайнерів і клієнтів при виборі матеріалів для створення текстильних виробів.
- Екологічно чистий процес. Друк на тканинах може бути виконаний без використання шкідливих хімічних речовин, що робить процес екологічно чистим і безпечним для навколишнього середовища.

Екологічні аспекти фарбування та друку

- Використання екологічних барвників.
- Впровадження технологій, що зменшують споживання води.

Практичне застосування фарбування у модній індустрії

- Експериментальні кольорові ефекти у високій моді.
- Використання принтів у масовому виробництві.

Тема 6.

Орнаментика: історичні стилі, традиційні мотиви, сучасне переосмислення.

Орнамент – це декоративний елемент, що прикрашає тканину та надає їй особливого характеру. Орнамент, як прикраса, відіграє функцію естетичного

оздоблення тіла (ювелірні прикраси), приміщення, споруди (архітектурні прикраси), чи будь-якого іншого простору.

Рапорт — повторювані елемент або елементи орнаменту, які постійно чергуються.

Основні види орнаментів

- **Геометричний** – прості та складні геометричні форми.

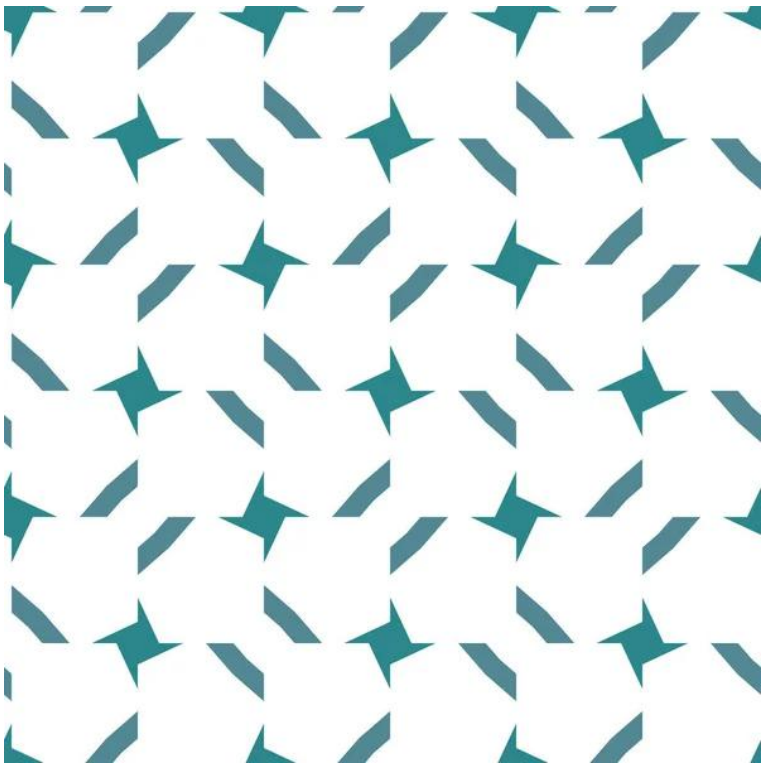
- **Рослинний** – зображення квітів, листя.

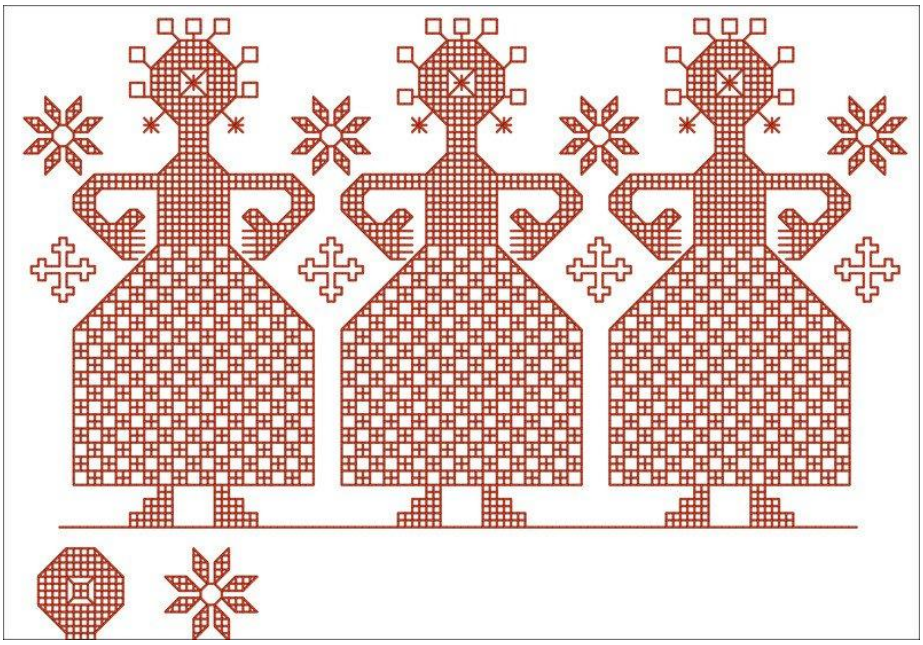
- **Зооморфний/ Анімалістичний** – зображення тварин.

- **Абстрактний** – відсутність чітких форм

- **Антропоморфний -** орнаменти утворені зі стилізованих зображень людини.

Орнамент у цифровому текстильному дизайні

- Створення цифрових патернів за допомогою програм Adobe Illustrator, CorelDRAW.

Сучасні експериментальні орнаменти

- Поєднання класичних форм з абстрактними елементами.
- Інтерактивні орнаменти, що змінюються під впливом зовнішніх факторів.

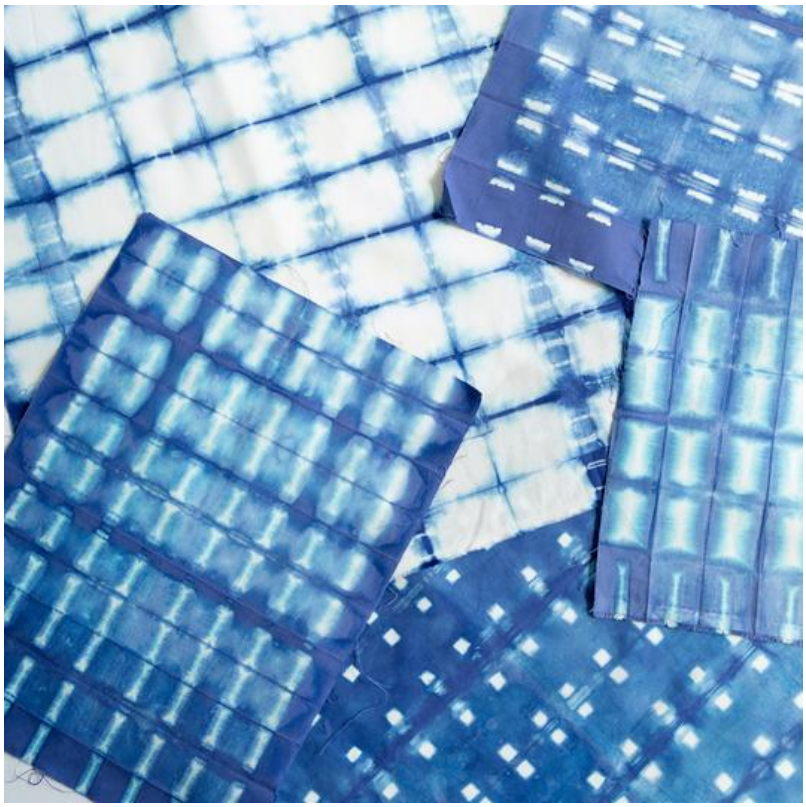
Тема 7

Авторські техніки текстильного дизайну: шиборі, вишивка, аплікація, печворк

Види авторських технік у текстильному дизайні – це унікальні методи декорування тканин, які відрізняються від масового виробництва і які можна застосовувати у власній роботі, для отримання цікавих результатів.

Японська техніка шиборі - метод зав'язування, складання та фарбування тканини, що створює унікальні візерунки.

Шіборі, сіборі — японська техніка резервного фарбування, що застосовується для створення візерунків на тканині.

Перше використання техніки шіборі для фарбування одягу в Японії датується VIII століттям; зразки такої одежі віднайдено серед речей, подарованих імператором Сьому для монастиря Тодай, що в Нарі.

До XX століття в Японії не було широкого доступу до багатьох видів тканин і фарб. Серед нечисельних доступних був шовк і прядиво, дещо згодом — бавовна. Основним барвником був індиго, та, меншою мірою, крап і столовий буряк

Шіборі разом із іншими текстильними техніками, як-от цуцуґакі, застосовувались разом із усіма цими тканинами та фарбниками.

Для створення малюнків у техніці шіборі використовуються як різні пігменти, що дають багатобарвний візерунок, і однотонні фарби. Більшість забарвлень виконується за допомогою пігменту індиго, який дає красивий глибокий синій колір. Також цим пігментом спочатку фарбувалися перші джинси, тому справжній джинсовий колір насправді колір індиго.

Проте західні люди пристосували шіборі під себе. Один із методів став дуже популярним, отримавши назву «тай дай» (tie-dye, дослівно з англ. зав'яжи-пофарбуй). У моду його запровадили «хіпі».

Вишивка

Вишивка – це стародавнє мистецтво декорування тканини, яке залишається популярним та затребуваним навіть у сучасному світі. Різноманітність технік та стилів дозволяє кожному вибрати спосіб, що підходить під його смак та потреби. У цій статті ми розглянемо різні види вишивки, їх особливості та способи вишивання та інструменти, необхідні для роботи.

Техніки вишивання удосконалювалося людством впродовж багатьох віків. Із розвитком цивілізації зростав запит на кращий, яскравіший і вишуканіший одяг і на ще більш делікатні предмети інтер'єру.

Вишивані вироби характерні не лише для України. Вишиванками славились найбагатші династії Європи. Пригадаймо про делікатну «венеціанку». Навіть на найменший виріб, виконаний у цій складній, кружевній техніці, майстрині з острова Бурано витрачають місяці, а то й роки роботи.

Відповідною є й вартість виробів таких – від тисячі і більше євро. Щоправда, така кропітка робота має і «мінуси» – через велику трудоємність, охочих навчатися мистецтву XIV сторіччя тепер одиниці. Своїми техніками вишивки славляться італійські міста Флоренція (техніка барджелло, вишивання одним вертикальним стібком) і Ассізі (Асиж).

Сьогодні традиції вишуканої італійської вишивки плекають провідні модельні доми Італії.

На окрему увагу заслуговує напрям виготовлення гобеленів. Королівські гобелени від середньовічних майстрів стали світовим мистецьким і

історичним надбанням. І сьогодні майстерно витканий гобелен стане топ-окрасою будь-якого сучасного будинку.

Основні види вишивання

Існує безліч різновидів вишивки, які відрізняються технікою виконання та стилем. Основні види включають:

- Ручна вишивка – традиційний метод, що потребує часу та терпіння. Використовується для створення унікальних прикрас на тканині.
- Машинна вишивка – сучасний спосіб, який виконується за допомогою спеціального обладнання. Відрізняється високою швидкістю та точністю.
- Вишивка хрестом – одна з найпопулярніших технік, яка створює візерунки з маленьких хрестиків.
- Рішельє – стиль, у якому вишивка поєднується з прорізами на тканині, створюючи ефект мережив.

Вишивка дозволяє додати особливості повсякденним речам, створити унікальні подарунки або висловити свою культуру через мистецтво. Різноманітність стилів і підходів у вишиванні дає можливість кожному знайти свій шлях, будь то кропітка ручна робота або високотехнологічна машинна техніка.

Основні техніки вишивки

Вибір техніки залежить від бажаного результату та матеріалів. Серед них виділяють:

- гладь – спосіб вишивання, при якому нитки повністю закривають тканину, створюючи рівну поверхню;
- штапельна вишивка – використовується для створення об'ємних візерунків;
- стрічкова вишивка – техніка, де замість ниток застосовуються атласні стрічки.

Кожна з цих технік вимагає своїх інструментів та матеріалів. Наприклад, для вишивання хрестом знадобляться спеціальні нитки, канва та голки, а для рішельє – гострі ножиці та тканина із щільною текстурою.

Способи вишивки на тканині

Різні способи вишивки на тканині дозволяють створювати складні та деталізовані візерунки. Розглянемо основні з них:

- Пряма – це класичний метод, який ідеально підходить для створення чітких ліній та візерунків. Цей спосіб є універсальним і використовується в більшості стилів вишивання.
- Аплікаційна – поєднує тканину та нитки, створюючи об'ємні тривимірні елементи. Такий метод дозволяє втілювати незвичайні дизайнерські ідеї, роблячи виріб унікальним.
- Змішана техніка – комбінує кілька способів, таких як вишивка хрестом та гладь. Це дозволяє досягти складних текстур та створити виразні композиції.

Комбінуючи різні способи та матеріали, майстри створюють справжні витвори мистецтва, які дивують своєю складністю та естетикою. Цей процес не тільки дозволяє втілювати в життя найсміливіші дизайнерські ідеї, але й допомагає зберегти культурну спадщину, роблячи вишивку частиною сучасної моди та мистецтва.

Види вишивки.

Різновиди вишивки вражають своїм різноманіттям та призначенням. Наприклад, декоративна вишивка додає унікальні акценти одягу, інтер'єру та аксесуарам, перетворюючи повсякденні речі на стильні витвори мистецтва. Художня – дозволяє створювати справжні картини на тканині, демонструючи майстерність та креативність автора. Етнічна – зберігає у собі дух і традиції різних культур, пожвавлюючи унікальні орнаменти і передаючи їх із покоління до покоління.

Основні застосування:

для одягу – декорування суконь, сорочок, костюмів;

для інтер'єру – прикраса подушок, штор, скатертин;

для аксесуарів – вишивка на сумках, гаманцях, чохлах.

Аплікація та печворк

Апліка́**ція** (від латини — applicatio) (накладання, пристосовування, приєднання до якоїсь поверхні) – один із різновидів декоративно-ужиткового

мистецтва; вид рукоділля й ремесла; спосіб оздоблення предметів домашнього вжитку, побуту, інтер'єрів за допомогою наклеювання або нашивання на поверхню (основу) майбутнього виробу окремих деталей з різноманітних матеріалів (паперу, тканин, шкіри, соломи, шнурів тощо); виріб із накладним рисунком, виконаний таким способом. А. – один із найдавніших способів прикрашання одягу, взуття, упряжі й житла кочівників.

Аплікація як технологія пройшла довгий шлях використання і збагатилася різними засобами фіксації (закріплення) на різних поверхнях (нитками на тканинах, клеями на твердих поверхнях тощо). Аплікацією буде називатись і готовий виріб, створений у такий спосіб.

Аплікація (кравецька) має давні корені та використання. Кравці та ткачі виготовляли смуги тканих, вишитих орнаментів, які нашивали на одяг. Техніка кравецької аплікації, наприклад, мала широке використання в добу еллінізму в Північному Єгипті. Модними були лляні туніки з нашитими тканими медальйонами — аплікаціями. Сюжети медальйонів були різні(зображення місцевих чи грецьких богів, диких звірів, рослинні, пізніше християнські мотиви) і виготовлялися в техніці, схожій на сучасний гобелен. Посушливий клімат сприяв збереженню цих тканих аплікацій до сьогодні в похованнях. Коптскі тканини давно предмет колекціонування великими музеями світу.

Різновиди

Аплікація може бути:

- Одноколірною
- Багатокольоровою
- Пласкою
- об'ємною
- декоративною
- абстрактною
- сюжетною тощо

За галуззю застосування:

- художня

В свою чергу, за застосованими для виготовлення матеріалами:

- паперова
- тканинна
- зі шкіри
- з природних елементів / матеріалів (кора дерев, мохи, лишайники, сухе листя, хвоя, гілочки, тощо)
- кравецька
- дизайнерська
- архітектурна

Аплікація (кравецька) широко використовує : фетр, шнури, хутро, бісер, окремі намистини, стрази, контрастні матеріали за кольором чи фактурою(вельвет, замша, шкірозамінники на джинсовій тканині) тощо.

Незвичні зразки аплікацій з використанням несподіваних матеріалів дали сучасні дизайнери в концертних сукнях та костюмах.

Аплікація не обов'язково має ткані матеріали. Як накладені та зафіксовані частини можуть бути частини обробленої шкіри з хутром чи без нього, золоті пластини з орнаментами чи зображеннями, стародавні монети тощо. Техніку аплікацій з золотими пластинками широко використовували скіфи. Саме завдяки непограбованим скіфським похованням можна відтворити тогочасний одяг та місця розташування золотих пластин на ньому.

Печворк

Клаптеве (клаптикове) шиття, клаптикова техніка, клаптева мозаїка, текстильна мозаїка (також печворк, від англ. patchwork — «ковдра, покривало, виріб із різнокольорових клаптів») — вид декоративно-ужиткового мистецтва, коли за принципом мозаїки зшивають цілісний виріб зі шматочків тканини (клаптиків). У процесі роботи створюється полотно з новим колірним рішенням, візерунком, іноді фактурою. Сучасні майстри виконують також в техніці клаптикового шиття об'ємно-просторові композиції. Всі шви сточування клаптикового полотна розташовані на його виворотi.

Історія

Збирання полотна з клаптів, аплікація з тканини, стьобані вироби здавна існували незалежно один від одного в багатьох народів світу. Ймовірно скрізь, де людина працювала з тканиною, виникала необхідність використовувати обрізки та випади крою, і клаптеве шиття виникало в тому чи іншому вигляді[1]. Відомий єгипетський орнамент, створений зі шматочків шкіри Газелі близько 980 року до н. е., в одному з музеїв Токіо експонується зшитий приблизно тоді ж костюм з прикрасами з клаптів. 1920 року в Печері тисячі Будд був знайдений килим, зібраний приблизно в IX столітті з безлічі шматочків одягу паломників.

Англія

У XVI столітті до Англії почали надходити барвисті тканини різноманітних візерунків з індійської бавовни. Ковдру, декоровану вишивкою або набиванкою, вважали модною прикрасою домашнього інтер'єру. Шиття з клаптів з'явилося внаслідок дефіциту ситцю, що виник через заборону продажу в Англії індійських тканин 1712 року. У такий спосіб уряд мав намір зберегти вітчизняні мануфактури, на яких виготовляли вовняні та шовкові тканини. Ситець потрапляв до Англії контрабандними шляхами і його ціна різко виросла. Обрізки, що залишилися після крою одягу з ситцю, не викидали, а використовували для створення інших виробів. Великими фрагментами декорували шерстяні або лляні тканини в техніці аплікації. Найдрібніші клапті зшивали один з одним, утворюючи єдине полотно.

Північна Америка

До Нового Світу стьобане полотно потрапило разом з переселенцями в 20-х роках XVII століття. Через нестачу тканин стьобані ковдри лагодили за допомогою шматків зі старого одягу. Подальший дефіцит тканин закріпив традицію виготовляти стьобані вироби з клаптів. Вони з часом ставали складнішими, кожна майстриня намагалася створити квілт зі своїм особливим візерунком та комбінацією кольорів. Звичайно американські господині шили верхню частину квілту взимку. На простібку квілту збиралися навесні всі сусідки, вечорами, після роботи, до них приєднувалися чоловіки. Практично всі американські квілти, створені до 1750 року, виготовлені в техніці печворку. З плином часу сформувалися традиційні блоки візерунків клаптикового шиття. Назви багатьох з них пов'язані з реаліями повсякденного життя («Зуб пилки», «Ведмежа лапа», «Кошик для штопання»); місцевістю, де цей візерунок придумали («Зірка Огайо й Техасу»); асоціаціями з Біблійними оповідями («Драбина Якова»). Пізніше (до 1850 року) набула популярності аплікація. Збереглося дуже мало старовинних ковдр у техніці печворку, оскільки вони були предметами повсякденного вжитку, тоді як квілти з аплікацією були призначені для особливих випадків.

На Всесвітній виставці 1876 у Філадельфії експонувалися англійські роботи в новій техніці: крейзі (англ. crazy, божевільний, відома також під назвами «спіраль», «карусель», «троянда») з шовкових тканин, доповнені вишивкою. Техніка крейзі дозволяла створювати композиції з клаптиків розкішних тканин (парчі, оксамиту, шовку) будь-якої форми, забарвлення та малюнків, зібраних довільно. Шви, що з'єднували клапті, прикрашалися різноманітною вишивкою, самі вироби могли доповнюватися аплікаціями та малюнками на тканині. Новий вид рукоділля 1879 року описав ілюстрований журнал «Петерсон». Цей напрямок у печворк отримав назву «розшитий квілт» або «японський шовк» (через широке використання східних мотивів). Вироби призначалися лише для прикраси, оскільки клаптики скріплювали невеликою кількістю швів без простібки, краї були декоровані бахромою, китицями, помпонами, мереживом, а прокладка давала усадку, що не дозволяло прати їх. Більш утилітарні речі створювалися в релігійних гуртках рукоділля, де до полотна в стилі крейзі додавали практичні матеріали: вовняні та бавовняні тканини. Нова техніка породила цілий напрям в американській торгівлі, що пропонував усім охочим готові набори, малюнки вишивок і розписані вручну блоки шовку для виготовлення печворку. До 10-х років XX століття

популярність крейзі пішла на спад, поступаючись місцем звичайним різновидам клаптевого шиття. Модні віяння не торкнулися деяких релігійних громад, які залишилися вірними способам шиття, виробленим роками: лише традиційні узори й одноколірні тканини використовують і дотепер майстри квілту з сект амішів і менонітів[2].

В 70-х роках XX століття в Америці інтерес до печворку відродився. Набули популярності квілт-клуби, спеціалізовані магазини пропонують покупцеві всі необхідні матеріали для цього виду декоративно-прикладного мистецтва, широкий асортимент тематичних книг і журналів. 1971 року Ів Сен-Лоран створив модель, декоровану клаптевим шиттям, передбачивши новий напрямок в моді — захоплення фольклорним романтизмом.

Матеріали та інструменти

Один з найскладніших моментів у техніці клаптикового шиття — досягнення гармонійного, зваженого колірного рішення твору. Щоб подолати це утруднення, деякі початківці використовують коло кольорів. Останнім часом існують спеціалізовані комп'ютерні програми, що дозволяють розрахувати гамму майбутнього виробу.

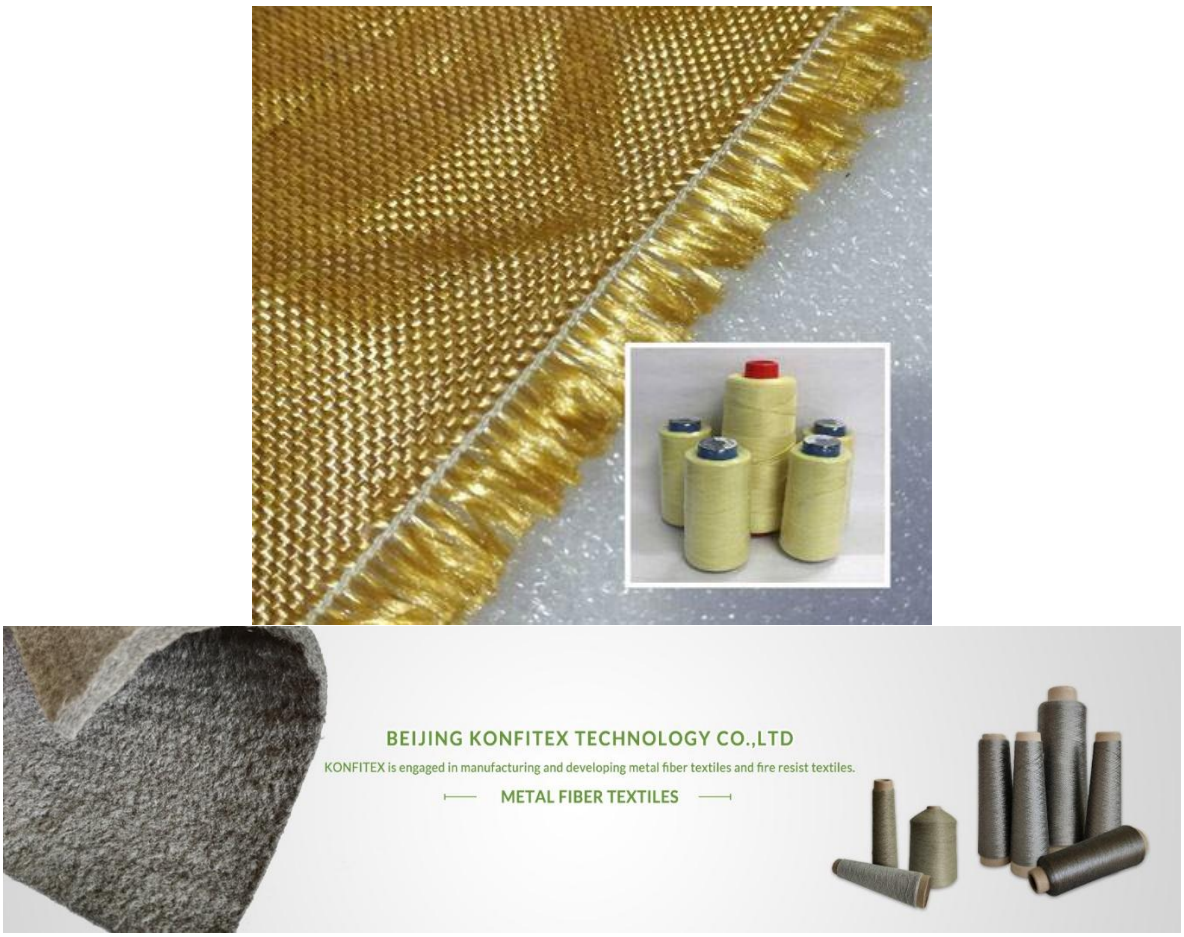
Тема 8

Текстильні експерименти: поєднання технік, інноваційні матеріали

Використання нестандартних матеріалів у текстильному дизайні

Сучасний текстильний дизайн виходить за межі традиційних тканин. Використовуються:

- **Металеві волокна** для створення жорстких або світловідбиваючих тканин (застосування у захисному одязі, сценічних костюмах);

- **Паперовий текстиль** у декоруванні (наприклад, японські васі - паперові тканини);

Пекарська лляна тканина для хліба, в рулоні, в- Перейти >

- **Перероблені пластмаси** для виготовлення екологічних тканин (проєкти з переробки океанічного пластику);
- **Біотекстиль** – матеріали, вирощені за допомогою бактерій або грибного міцелію (альтернативна мода, сталий розвиток).

Шкіра з міцелію грибів

Марта Кондрин та її біоматеріали

Колекція бренду Loewe

Поєднання ручних та цифрових технік у створенні тканин

1. **Комп'ютерне проєктування принтів** та ручне нанесення фарб (поєднання точності цифрового друку з фактурністю ручного фарбування);
2. **Поєднання лазерного гравіювання з традиційною вишивкою** (створення текстильних ефектів з високою деталізацією);
3. **Використання алгоритмів штучного інтелекту** для створення патернів (застосування AI у текстильному дизайні).

Інтерактивні текстильні рішення

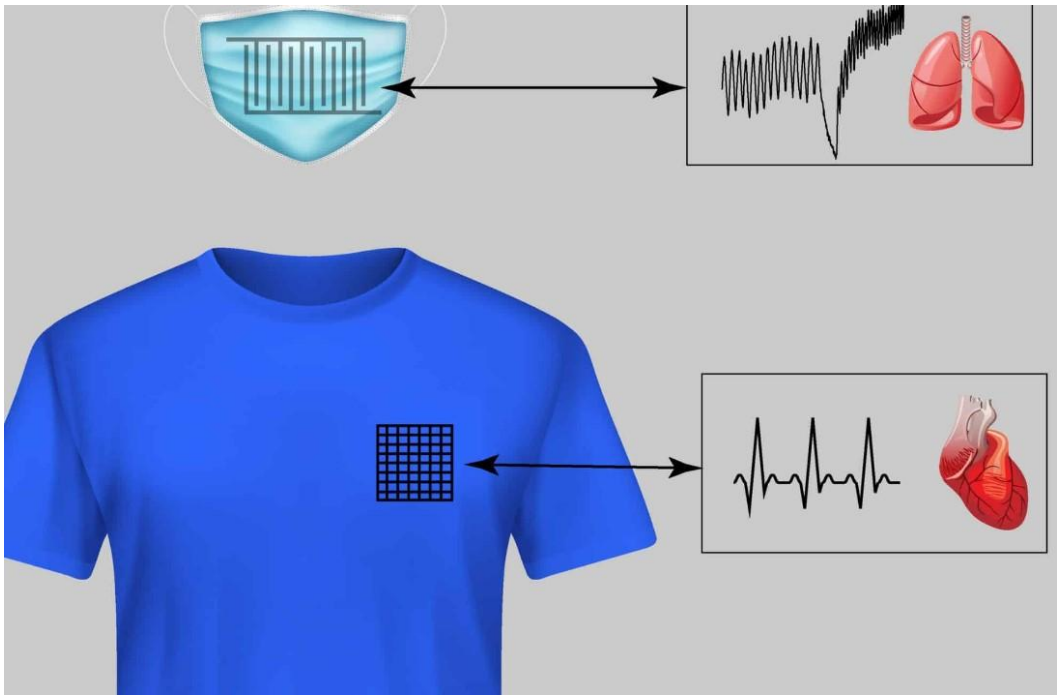
- **LED-тканини** – матеріали, що змінюють світловідображення (сценічні костюми, технологічний fashion);

- **Тканини з термочутливими барвниками** (зміна кольору залежно від температури);

- **Матеріали з м'якою електронікою** (датчики руху, температури, текстильні дисплеї).

Біотехнології у текстильному виробництві

1. **Вирощування текстилю за допомогою бактерій** (натуральні барвники, органічні матеріали);
2. **Біорозкладні матеріали** (розвиток sustainable fashion);
3. **Водорозчинні тканини** для екологічного виробництва.

Авангардні розробки у сфері текстилю

1. **Використання текстилю у архітектурі** (натяжні тканини, будівельний текстиль);
2. **Створення одягу, що реагує на навколишнє середовище** (зміна кольору, вологостійкість);
3. **Робота дизайнерів-експериментаторів** (покази haute couture, технологічні тканини).

Тема 9

Графічні редактори у створенні текстильних принтів

У сучасному текстильному дизайні графічні редактори відіграють ключову роль у створенні принтів. Вони дозволяють працювати з різними стилями, кольорами, фактурами та адаптувати зображення для друку на тканинах. Завдяки цифровим технологіям дизайнери можуть швидко створювати, редагувати й оптимізувати текстильні патерни.

Основи роботи у графічних редакторах

Графічні редактори поділяються на дві основні групи:

- **Растрові редактори** (Adobe Photoshop, Procreate) – працюють з піксельними зображеннями.
- **Векторні редактори** (Adobe Illustrator, CorelDRAW) – використовують математичні об'єкти (лінії, криві, форми), що забезпечує збереження якості при масштабуванні.

Основні графічні редактори для текстильного дизайну

Adobe Photoshop

- Найбільш популярний растровий редактор для обробки зображень.
- Використовується для створення текстур, ретушування та стилізації принтів.
- Має можливості роботи з шарами, масками, фільтрами, що дозволяє створювати складні композиції.

Adobe Illustrator

- Основний інструмент для створення векторних патернів.

- Використовується для розробки модульних та безшовних принтів.
- Має інструменти для автоматичного повторення узорів, що полегшує процес створення текстильних малюнків.

CorelDRAW

- Альтернативний векторний редактор із широкими можливостями для створення графічних елементів.
- Використовується для роботи з друкарською продукцією та створення принтів.

Affinity Designer

- Потужний редактор, що поєднує можливості векторної та растрової графіки.
- Оптимізований для створення ілюстрацій та принтів.

Принципи створення текстильного принта

1. **Створення концепції** – дослідження цільової аудиторії, трендів, підбір палітри кольорів.
2. **Розробка ескізу** – малювання базових елементів принта.
3. **Формування патерну** – створення ритмічного малюнка для друку.
4. **Адаптація принта для друку** – переведення зображення у потрібний формат, налаштування кольорової гами.

Векторна та растрова графіка у текстильному дизайні

- **Векторні зображення** дозволяють створювати масштабовані принти, зручні для друку на великих поверхнях.
- **Растрові зображення** підходять для детальних малюнків із тінями, градієнтами та ефектами.

Тренди у цифрових принтах

1. **Використання 3D-ефектів** – створення текстурованих та об’ємних малюнків.
2. **Генеративні принти** – автоматично створювані AI-дизайном.
3. **Біонічні та природні мотиви** – зображення, натхненні природою.

Практичне використання цифрового дизайну у текстильній промисловості

- **Дизайн модного текстилю** – розробка авторських принтів для колекцій.
- **Декоративний текстиль** – створення узорів для меблів, шпалер, інтер'єрного оформлення.
- **Технічний текстиль** – адаптація цифрових патернів для функціональних матеріалів.

Висновки

Графічні редактори є незамінним інструментом у створенні текстильних принтів. Вони дозволяють реалізовувати найсміливіші дизайнерські ідеї, адаптувати малюнки під різні методи друку та швидко впроваджувати нові тренди у текстильній індустрії.

Тема 10

3D-дизайн у текстилі: цифрові технології майбутнього

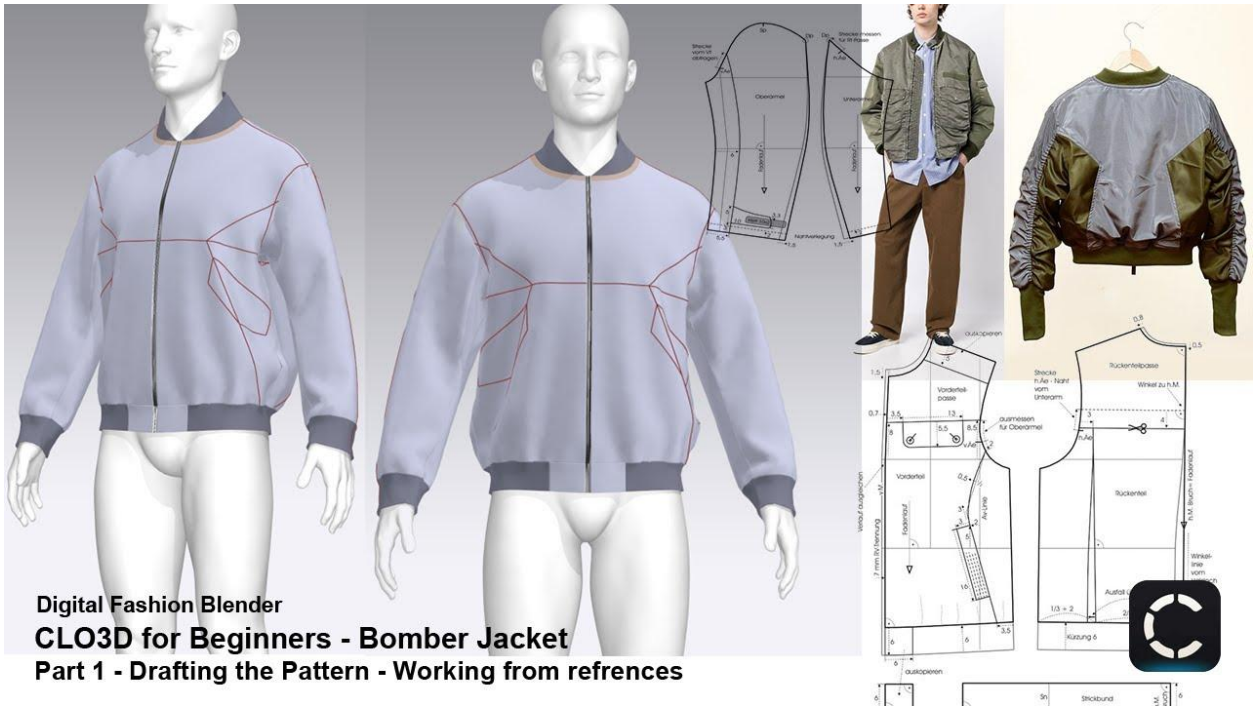
Сучасний текстильний дизайн активно інтегрує цифрові технології, зокрема 3D-дизайн. Використання тривимірного моделювання у створенні тканин та одягу відкриває нові можливості для дизайнерів, дозволяючи експериментувати з формою, фактурою та структурою текстильних виробів без необхідності фізичного прототипування. Ця технологія значно зменшує витрати матеріалів і часу, а також сприяє екологічності текстильної промисловості.

Використання 3D-моделювання у створенні тканин

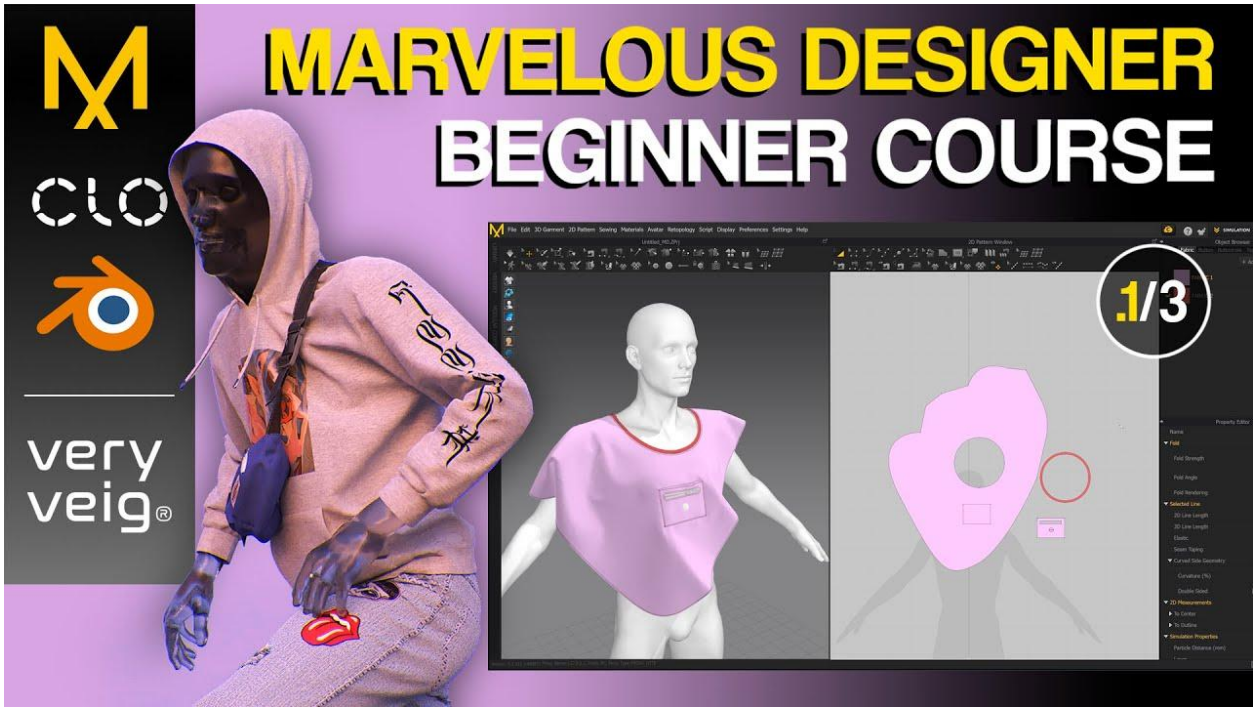
3D-моделювання дозволяє візуалізувати текстильні структури, симулювати поведінку тканини на тілі людини та експериментувати з новими матеріалами.

Основні програми для 3D-дизайну у текстилі:

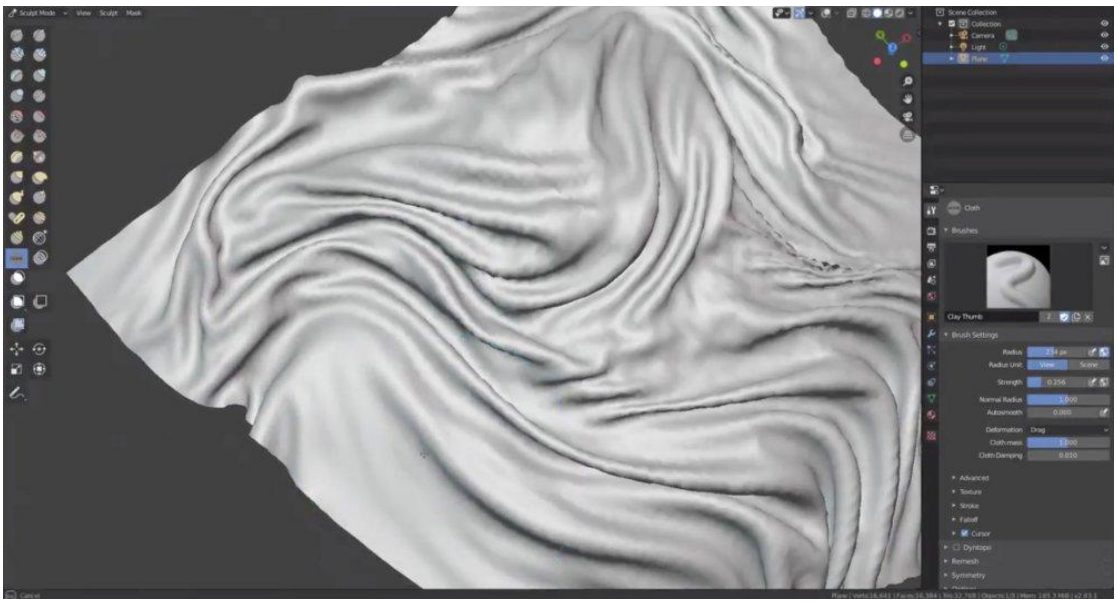
- **CLO3D** – одна з найпопулярніших програм для моделювання одягу, що дозволяє створювати реалістичні візуалізації текстильних виробів.

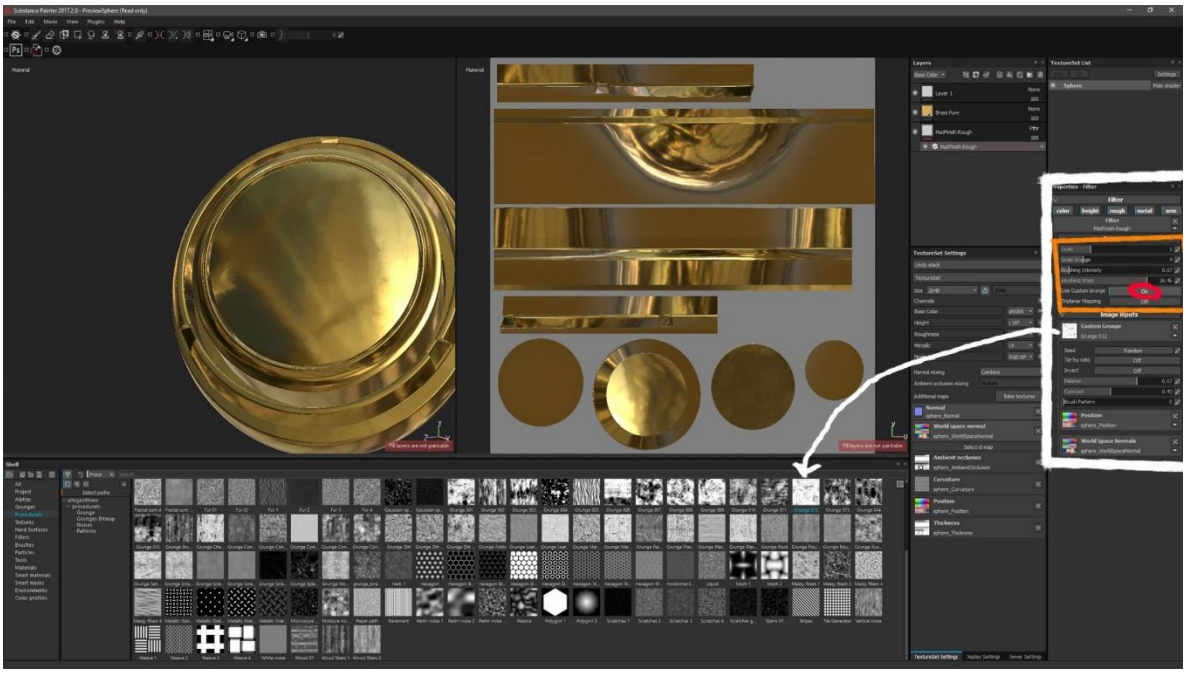
- **Marvelous Designer** – спеціалізоване програмне забезпечення для розробки складних текстильних форм та одягу.

- **Blender** – універсальна 3D-програма, що використовується для створення складних текстур тканин.

- **Substance Painter** – інструмент для деталізації тканин та текстур у цифровому форматі.

Вплив цифрових текстур на текстильний дизайн

Цифрові текстури імітують різноманітні матеріали, дозволяючи розробляти нові види тканин та перевіряти їхні властивості без фізичного виготовлення.

Типи цифрових текстур:

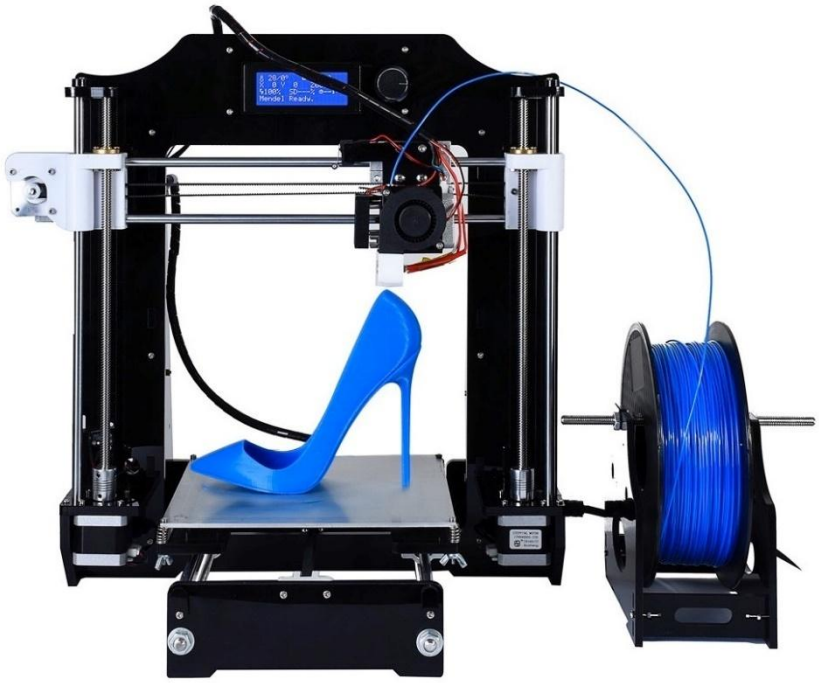
- **Фотореалістичні текстури** – дозволяють створювати точні копії натуральних тканин (оксамит, шкіра, льон).

- **Генеративні текстури** – створені за допомогою алгоритмів, що дозволяють отримувати унікальні патерни.
- **Інтерактивні текстури** – реагують на рух або зміну температури.

3D-друк у створенні тканин

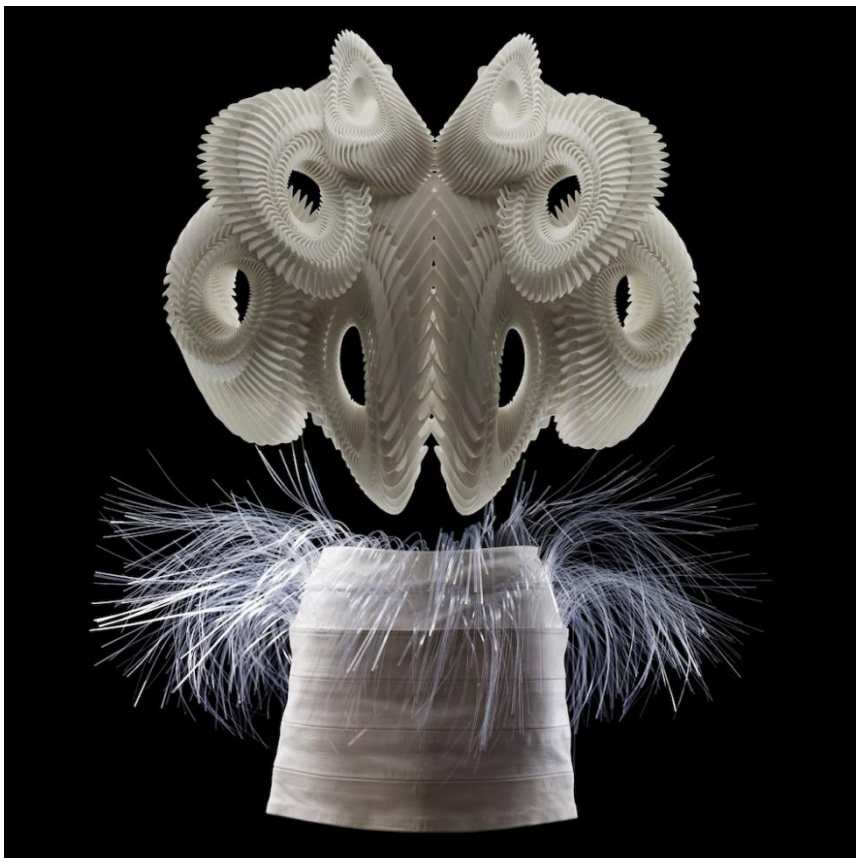
3D-друк стає одним із найперспективніших напрямів у текстильній індустрії, оскільки дозволяє створювати матеріали з унікальними властивостями.

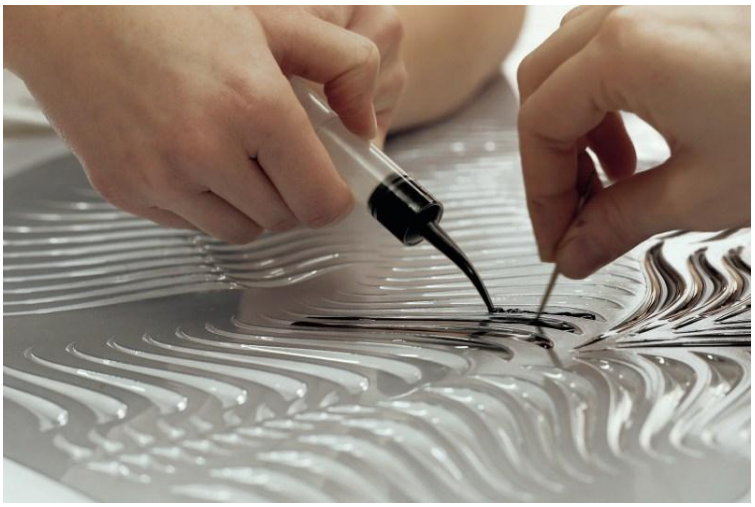

Методи 3D-друку у текстилі:

1. **Друк безпосередньо на тканині** – використовується для нанесення об’ємних візерунків.
2. **Створення тканин з композитних матеріалів** – об’єднання різних типів полімерів для отримання нових властивостей.
3. **Біодрук** – створення органічних матеріалів шляхом вирощування клітин тканин.

Одяг від Iris van Herpen

Інтерактивний та доповнений текстиль

Завдяки поєднанню текстилю з цифровими технологіями з'явилися нові категорії тканин, що взаємодіють із зовнішнім середовищем.

Види інтерактивного текстилю:

- **Smart-тканини** – містять вбудовані сенсори для вимірювання температури, вологості та інших параметрів.
- **Світлодіодні тканини** – використовуються в сценічних костюмах та експериментальній моді.
- **Тканини з доповненою реальністю (AR)** – можуть змінювати колір або фактуру під впливом мобільних додатків.

Майбутнє цифрового текстильного дизайну

1. **Перехід до повністю цифрового виробництва** – створення одягу без фізичних викрійок.
2. **Використання штучного інтелекту** у створенні текстильних патернів.
3. **Сталий розвиток та екологічність** – зменшення виробничих відходів, використання 3D-друку для скорочення текстильного забруднення.

Висновки

3D-дизайн у текстильній промисловості відкриває безмежні можливості для інновацій. Він дозволяє експериментувати з матеріалами, створювати унікальні текстильні рішення та мінімізувати вплив на довкілля. Використання цифрових технологій у текстильному дизайні є важливим кроком у майбутнє індустрії моди та виробництва тканин.

Тема 11

Екологічні аспекти текстильного виробництва та сталість у дизайні

Текстильна промисловість є однією з найбільш екологічно навантажених галузей у світі. Вона споживає величезну кількість води, виробляє значні обсяги відходів та викидів CO_2. У зв'язку з глобальними екологічними викликами сучасні дизайнери та виробники текстилю все більше звертаються до концепцій сталого розвитку та екологічно чистих матеріалів.

Проблеми екології у текстильній промисловості

Основні екологічні проблеми текстильного виробництва:

- **Велике споживання води** – для виробництва однієї футболки потрібно до 2700 літрів води.
- **Забруднення водойм** – текстильні фабрики часто скидають хімікати у річки та озера.
- **Парникові викиди** – синтетичні тканини та процеси фарбування сприяють глобальному потеплінню.
- **Відходи текстильної промисловості** – кожного року викидається понад 92 мільйони тонн одягу та текстильних відходів.

Біорозкладні тканини та органічні волокна

Одним із рішень проблеми текстильних відходів є перехід до екологічно чистих матеріалів:

- **Органічна бавовна** – вирощується без пестицидів, потребує менше води.

- **Бамбукове волокно** – швидко відновлюється, має антибактеріальні властивості.

- **Конопляне волокно** – стійке до зносу, менш енергозатратне у виробництві.

- **Матеріали на основі грибного міцелію** – екологічно чиста альтернатива шкірі.

Концепція slow fashion у дизайні текстилю

Slow fashion – це відповідь на проблеми fast fashion, спрямована на зменшення відходів і покращення умов виробництва:

- Використання якісних матеріалів для продовження терміну служби одягу.
- Переробка та повторне використання текстильних матеріалів.
- Етичне виробництво з прозорими умовами праці.
- Мінімалізм у створенні колекцій, відмова від надмірного споживання.

Сталий розвиток у текстильному виробництві

Сталий текстильний дизайн базується на наступних принципах:

1. **Використання екологічних барвників** – натуральні фарби, технології фарбування без води.
2. **Зменшення водоспоживання** – інноваційні технології, що дозволяють використовувати менше води у виробництві тканин.
3. **Переробка текстильних матеріалів** – повторне використання тканин для створення нових виробів.
4. **Виробництво без відходів (Zero Waste Fashion)** – створення одягу так, щоб залишалося мінімум відходів.

Еко-бренди та екологічні ініціативи у сфері моди

Деякі бренди впроваджують сталість у свої колекції:

- **Stella McCartney** – використовує екологічні матеріали та етичне виробництво.
- **Patagonia** – створює одяг з перероблених матеріалів.
- **Ecoalf** – виробляє тканини з океанічного пластику.
- **Piñatex, Orange Fiber** – інноваційні екологічні матеріали на основі рослин.

Висновки

Сталий розвиток у текстильній промисловості є необхідним кроком для збереження екології. Дизайнери та виробники мають змінювати підходи до виробництва, використовуючи екологічні матеріали, мінімізуючи відходи та підтримуючи концепцію slow fashion. У майбутньому розвиток біотехнологій

та повторне використання матеріалів стануть ключовими трендами у текстильному дизайні.

Тема 12

Застосування дизайну текстилю в моді та інтер'єрі

Текстильний дизайн відіграє важливу роль у створенні як модного одягу, так і естетично привабливих інтер’єрів. Тканини використовуються не лише для виготовлення одягу, але й для оформлення житлових та комерційних просторів, формуючи загальну атмосферу, комфорт і функціональність середовища. Сучасні технології дозволяють експериментувати з текстурами, кольорами та інноваційними матеріалами, що значно розширює можливості дизайну текстилю.

Взаємозв’язок текстильного дизайну з модою та інтер’єром

Текстиль є ключовим елементом обох сфер:

- **У моді** тканини визначають стиль, силует і функціональність одягу.
- **В інтер’єрі** текстиль створює атмосферу, додає затишку, виконує функціональні завдання (захист від світла, шуму, холоду).

Обидві сфери взаємопов’язані через тренди та технологічні інновації, які впливають на вибір матеріалів і їхнє застосування.

Особливості текстильних матеріалів для моди та інтер'єру

Тканини для моди:

- **Природні** (бавовна, льон, шовк, вовна) – забезпечують комфорт, натуральну текстуру.
- **Штучні** (віскоза, модал) – поєднують переваги природних і синтетичних матеріалів.
- **Синтетичні** (поліестер, нейлон) – надають зносостійкість, еластичність.
- **Технологічні тканини** (водовідштовхувальні, термоізоляційні) – широко використовуються у спортивному та функціональному одязі.

Тканини для інтер’єру:

- **Декоративні тканини** (оксамит, жакард) – використовуються для меблів, штор, покривал.
- **Функціональні матеріали** (блекаут, звукоізоляційні тканини) – застосовуються в громадських просторах.
- **Еко-матеріали** (льон, конопля, перероблений текстиль) – забезпечують сталість у дизайні інтер’єру.

Інновації у текстильному оформленні інтер’єрів

Сучасні технології дозволяють створювати унікальні текстильні рішення для інтер’єру:

- **Розумні тканини** – змінюють колір, текстуру залежно від освітлення або температури.
- **Антибактеріальні покриття** – знищують бактерії та віруси, використовуються в лікарнях, готелях.
- **Звукоізоляційні матеріали** – поглинають шум, покращують акустику приміщень.
- **Екологічні тканини** – перероблений текстиль, органічні волокна, біорозкладні матеріали.

Емоційний вплив текстилю в середовищі

Тканини впливають на настрій і відчуття простору:

- **Колір і текстура** – визначають стиль і атмосферу приміщення або одягу.
- **Фактура тканин** – м’які матеріали створюють затишок, глянцеві – розкіш.
- **Комбінація матеріалів** – контрастні або гармонійні поєднання тканин впливають на сприйняття простору.

Практичні застосування сучасного текстильного дизайну

1. **Модний текстиль** – розробка тканин з унікальними властивостями для одягу.
2. **Дизайн інтер'єру** – використання тканин для створення індивідуального стилю простору.
3. **Громадські простори** – спеціальні матеріали для ресторанів, готелів, офісів.

4. **Декоративний текстиль** – унікальні принти, авторські тканини для ексклюзивних колекцій меблів та декору.

Висновки

Текстильний дизайн у моді та інтер'єрі є важливим елементом створення гармонійного простору та стилю. Сучасні інновації дозволяють використовувати екологічні, розумні та функціональні матеріали, які забезпечують комфорт, довговічність і естетику. Взаємозв’язок модного та інтер’єрного текстилю відкриває широкі можливості для дизайнерів у створенні унікальних виробів, що відповідають сучасним трендам і потребам суспільства.

Тема 13

Розробка власного текстильного проєкта. Презентація

Розробка власного текстильного проєкту є ключовим етапом у професійній діяльності дизайнера. Це процес, що включає концептуальне дослідження, вибір матеріалів, експериментальні техніки та візуалізацію ідей. Презентація проєкту – важливий етап, що дозволяє донести концепцію до аудиторії, клієнтів або журі, продемонструвати сильні сторони дизайну та обґрунтувати вибір матеріалів та технологій.

1. Основні етапи створення текстильного проєкта

Проєктування текстилю складається з кількох ключових етапів:

1. **Дослідження та натхнення**
   - Аналіз сучасних тенденцій у текстильному дизайні.
   - Вивчення історичних мотивів та культурних особливостей.
   - Підбір візуальних референсів (moodboard, колажі).
2. **Розробка концепції**
   - Визначення теми проєкту.
   - Створення ескізів майбутніх текстильних виробів або принтів.
   - Вибір стилістики, колірної гами та технік виконання.
3. **Вибір матеріалів і технологій**
   - Визначення типу тканин (натуральні, синтетичні, експериментальні матеріали).
   - Дослідження методів друку, фарбування, текстильних обробок.

- Використання традиційних і цифрових технологій у створенні текстилю.

4. **Прототипування та тестування**
   - Виготовлення перших зразків тканин або принтів.
   - Аналіз якості, довговічності, взаємодії з іншими матеріалами.
   - Внесення коректівів перед фінальним виготовленням.
5. **Фінальне виконання та виготовлення текстильного виробу**
   - Створення фінального продукту або серії текстильних матеріалів.
   - Завершальна обробка, тестування на відповідність концепції.

2. Презентація текстильного проєкта

Презентація – важливий етап представлення проєкту, що дозволяє донести ідею до аудиторії, показати унікальність дизайну та пояснити його практичне застосування.

1. **Підготовка матеріалів для презентації**
   - Графічні матеріали: скетчі, ескізи, макети текстильних принтів.
   - Опис концепції та ідейна частина проєкту.
   - Дослідження матеріалів, вибір технологій.
   - Фото або 3D-візуалізація готових зразків.
2. **Формати презентації**
   - **Друкована презентація** – альбом із роздрукованими матеріалами (ескізи, проби тканин, опис технологій).
   - **Цифрова презентація** – слайдшоу у PowerPoint, PDF або Behance із докладним поясненням кожного етапу.
   - **Інтерактивна презентація** – демонстрація процесу роботи, використання доповненої реальності (AR) або відео.
3. **Візуальне оформлення презентації**
   - Чітка структура матеріалів.
   - Використання гармонійних шрифтів, кольорів та графічних елементів.
   - Мінімалізм і ясність у подачі інформації.
4. **Основні аспекти успішного захисту проєкту**
   - Компетентна аргументація дизайнерських рішень.
   - Чітка побудова доповіді.
   - Демонстрація унікальності та інноваційності проєкту.

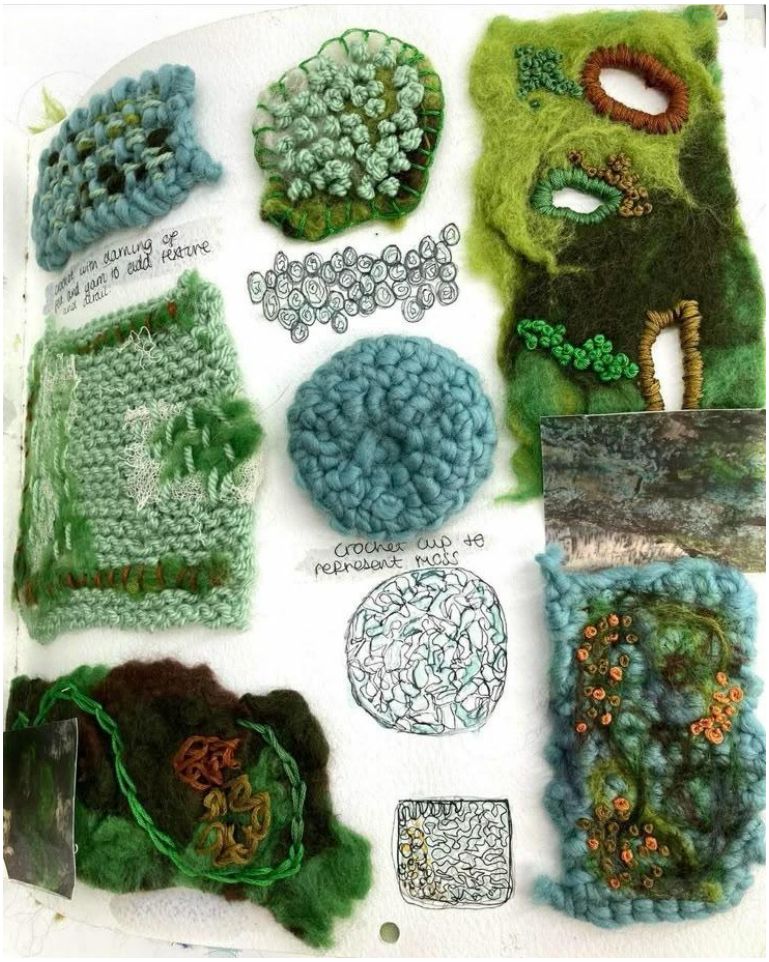
Текстильні експерименти/проекти (pinterest.com)

Текстильні експерименти/проекти (pinterest.com)

Текстильні експерименти/проекти (pinterest.com)

Текстильні експерименти/проекти (pinterest.com)

Текстильні експерименти/проекти (pinterest.com)

Висновки

Розробка текстильного проєкту – це складний, але захопливий процес, що вимагає креативного підходу, досліджень і технічних навичок. Вдале поєднання концепції, матеріалів та технологій дозволяє створювати унікальні вироби, які відповідають сучасним трендам. Презентація – ключовий етап, що допомагає ефективно представити проєкт і привернути увагу аудиторії до ідей дизайнера.

Структурний підрозділ «Міжнародний фаховий коледж моди і дизайну»
ВНЗ «КИЇВСЬКА АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ МИСТЕЦТВ»

Додатки
З ДИСЦИПЛІНИ
«Основи текстильного дизайну»

для студентів спеціальності 022 «Дизайн»
ОПП «ДИЗАЙН ОДЯГУ»

Київ - 2024

Тема 4 В’язання, неткані матеріали, їх застосування у дизайні

Статті:

https://www.synwinchina.com/uk/all-you-need-to-know-about-nonwoven-fabrics.html

https://ua.xtdeming.net/non-woven-fabric/

Тема 7. Авторські техніки текстильного дизайну: шиборі, вишивка, аплікація, печворк. Створення декоративних текстильних композицій

Статті:

https://www.samotuzhky.com.ua/110174

https://ricoma.ua/blog/vidy-techniki-vyshyvki/

https://www.fairyhands.com.ua/uk/vydy-vyshyvky/

Тема 8 Текстильні експерименти: поєднання технік, інноваційні матеріали

Стаття:

https://www.researchgate.net/publication/384104896_INNOVACII_U_DIZAJNI_ROLI_TENDENCII_UPRAVLINNA_EFEKTIVNIST

Тема 10. 3D-дизайн у текстилі: цифрові технології майбутнього

Відео:

https://www.youtube.com/watch?v=gKb0v5J_wTE

https://www.youtube.com/watch?v=qOtJzOhupaU&t=2s

https://www.youtube.com/watch?v=FiE3yVULRBY&t=1s

Тема 12 Застосування дизайну текстилю в моді та інтер'єрі

Стаття:

https://dommino.ua/ua/blog/cat/omebeli/post/vyazanye-predmety-interera-v-sovremennom-interere-doma?srsltid=AfmBOoo3apkC9buHhQTU2gmzizNV3KmYwMRqznyKkcOPJwkJxvhscf9W

https://decorsolutions.com.ua/uk/bloh/tekstyl-v-interyeri-ta-eksteryeri/

https://tk.ua/ua/articles/kakie-materialy-i-kak-ispolzovat-pri-oformlenii-interera.html?srsltid=AfmBOopOpErvDTJwl7Qmzpq6Ml9OZVwyismnucO8aQEMMYlOOuzxjiL8

Тема 13 Розробка власного текстильного проєкта. Презентація.

Приклади презентацій проєктів – всі приклади взять з Pinterest (pinterest.com)

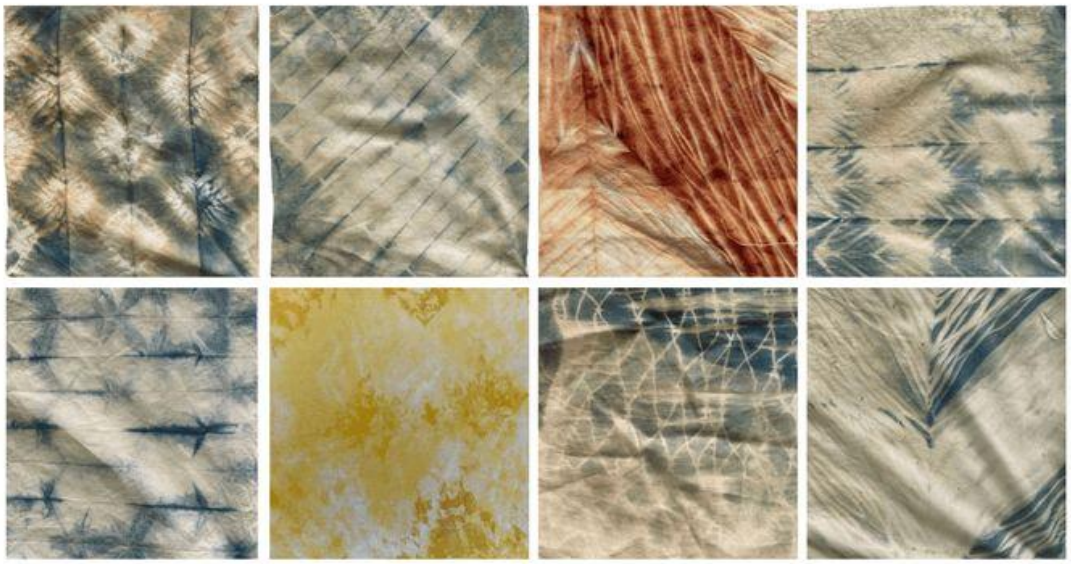

SHIBORI

These Shibori explorations use various techniques on different materials with natural dyes, showcasing unique patterns.

ORGANIC COTTON

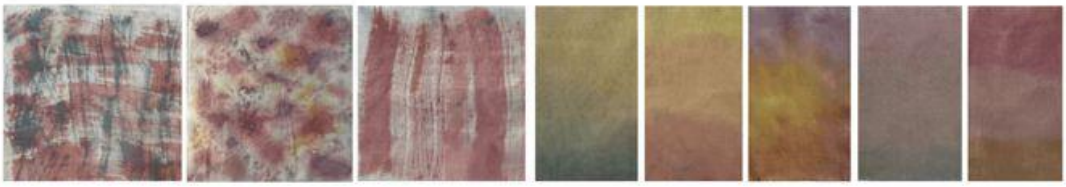
LINEN GAUZE

ORGANZA

ABSTRACT DYEING

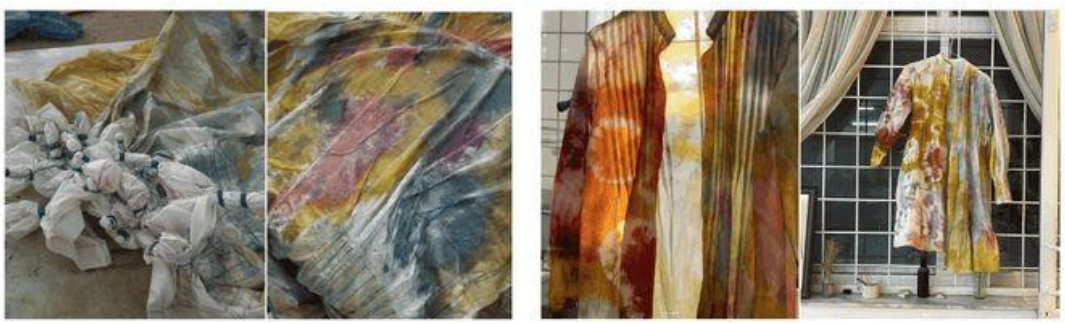
These include explorations done by using brushes and dip-dyeing techniques to create interesting compositions and colour gradients, all by natural dyes.

Explored abstract dyeing on a white dress using marigold, indigo, and sappanwood to create organic, watercolor-like patterns.

PROCESS

OUTCOME

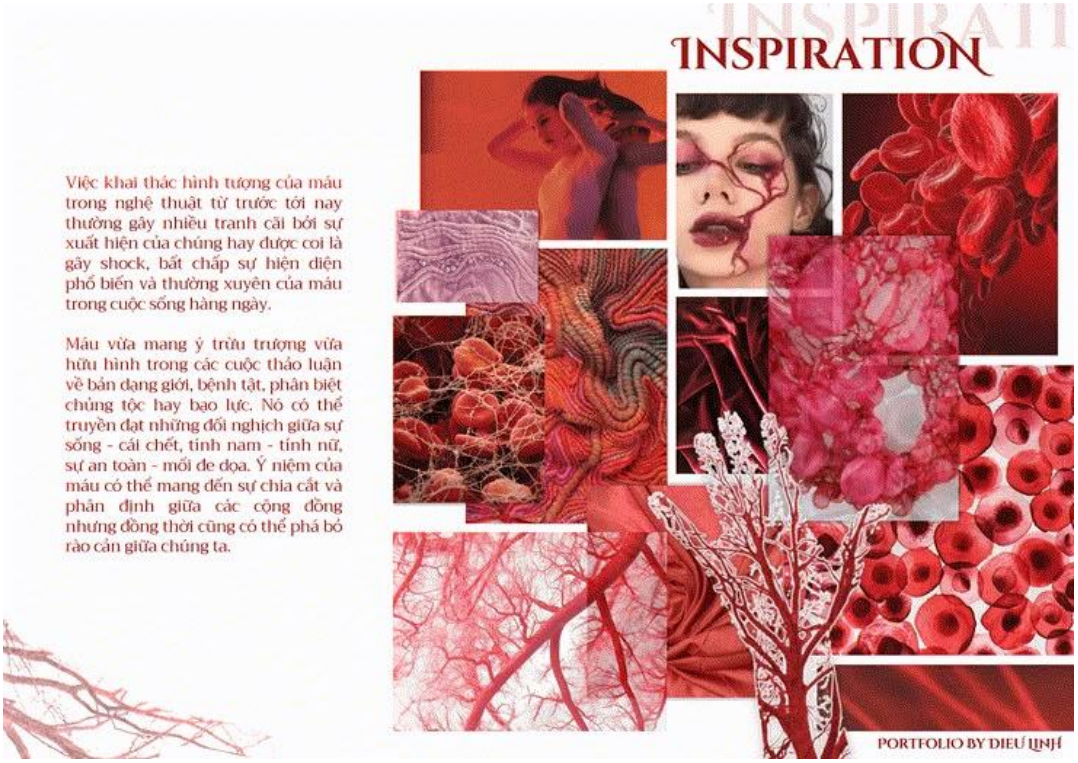

DESENHO

MONOFairisle 2

Ribbed
knitted
idem.

Проект Lily Nguyen

(https://www.behance.net/gallery/206583521/PORTFOLIO-2324-Fashion-design-Vietver/modules/1172941269)